VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIX. évfolyam, 5744. szám

4 oldal, 20 bani

Csütörtök, 1963. augusztus 29.

A minőség javitásának egyik lenditőereje — az ujitómozgalom

Néha elegendő egyetlen pillantást vetnünk az átnyujtott névjegyre s máris pontosan tudjuk, kivel van dolgunk. Máskor meg forgathatjuk percekig az apró, fehér kartonlapot, mégsem leszünk okosabbak, mert a névjegykártya lehet sokatmondó, de lehet semmitmondó is. „Minden vállalati munkaközösségnek törődnie kell a gyári védjegy tekintélyével, hiszen termékeink minősége az a névjegykártya, amellyel a fogyasztó előtt megjelenik" — állapitották meg pártunk Központi Bizottságának a szocialista verseny fő szempontjaira vonatkozó Irányelvei. Nos, a fentiekből kiindulva, megállapithatjuk, hogy az utóbbi évek során — különösen az emlitett Irányelvek megjelenését követően —, az a névjegykártya, amelyet gyártmányaink minősége jelképez, mind sokatmondóbbá, ismertebbé, tekintélyesebbé és megbecsültebbé válik bel- és külföldön egyaránt. E tudat büszkeséggel tölt el bennünket, mert az elért eredmények alkotóképességünket, szorgos kezünk munkáját dicsérik. Ez azonban nem jelenti és nem jelentheti azt, hogy a minőséget illetően nincsenek további tennivalóink. Éppen a sikereknek kell ösztönözniük még kiemelkedőbb teljesitményekre, mivel a cél: gyártmányaink összességét olyan müszaki tökélyre emelni, hogy azok minden tekintetben elérjék a világpiac legjobb termékeinek színvonalát. Annál is inkább, mivel pártunk, népi államunk bőségesen biztositotta a szükséges müszaki-anyagi alapot e célkitüzés valóraváltásához.

Városunkban és rajonunkban ezer és ezer példát találhatunk erre vonatkozólag. De talán elegendő, ha itt csupán a Szerszámgépgyárat, az aradi Butorgyárat, a jelentősen kibővitett és magas teljesitőképességü gépekkel felszerelt Vagongyárat, a Téba textilüzemet, a November 7 vállalatot és a pankotai hajlitott butorgyárat emlitjük, amelyek hü tükörképei a szocialista iparunkra általában jellemző müszaki fejlődésnek. Azt talán hangsulyoznunk sem kell, hiszen mindenki tudja, hogy nem is akad olyan üzem az országban, ahová ne érkeztek volna uj, korszerü müszaki berendezések az elmult évek során. Mégpedig tizével, százával — a technológiai folyamat szükségletei szerint. Kell-e annál kifejezőbb példa, hogy az olyan — aránylag kisiny vállalatban, mint a Progresul — 1950-től napjainkig több, mint 1.800 uj gépet, müszaki felszerelést helyeztek üzembe 13 milliót meghaladó beruházási költséggel.

A mi feladatunk, hogy a rendelkezésünkre bocsájtott feltételeket ne csupán ésszerüen, a lehető leggazdaságosabban használjuk fel a termelés érdekében, hanem saját kezdeményezésünkből évről évre tovább fejlesszük iparvállalataink müszaki potenciálját. A dolgozók széles tömegei, az üzemek és gyárak munkásai, technikusai, mérnökei felismerték és magukévá tették ezt. Igy keletkezett például a Szerszámgépgyárban a kezdeményezés, amelynek lényege, hogy minden mérnök és technikus oldjon meg egy-egy müszaki kérdést. Most, több esztendő távlatából megállapithatjuk, mégpedig a gyakorlati sikerek alapján: ez a kezdeményezés igen értékes s nemcsak folytatni kell alkalmazását, hanem szükséges további üzemekre is kiterjeszteni. Itt a nagyszerü alkalom, néhány hónap mulva ugyanis uj esztendő köszönt ránk; üzemeink és gyáraink munkaközösségei, technikai vezetői e kezdeményezés gyakorlatbaültetésének lehetőségeit figyelembevéve állitják össze, dolgozzák ki a müszaki-szervezési intézkedési terveket, az ujitások tématervét stb.

S ha már az ujitásoknál tartunk, hadd emlitsük meg, hogy üzemeink tulnyomó többségében az utóbbi évek során, a termelés és a termelékenység növelése, a megtakaritások, a nehéz fizikai munka kiküszöbölése s egyéb célkitüzések mellett, éppen a minőség javitására irányuló törekvést állitották az ujitómozgalom középpontjába.

Egyetlen fecske nem csinál nyarat — tartja a bölcs népi mondás, azonban egyetlen példa lehet jellemző bizonyos jelenségre, ha — miként a csepp a tengert — maradéktalanul tükrözi annak lényegét. Ime a példa: a közelmultban arról számolt be egyik vagongyári levelezőnk, hogy az üzemben, a forgózsámoly részleg két ismert ujitója — Selejan Ioan és Rosu Gheorghe elvtársak — belső tartalékok felhasználásával, kemencét készitett a hegesztőpálcák használat előtti száritása céljából. A kemence tökéletesen kiszáradt elektrodokat biztosit a termelési folyamat számára, ami kifogástalan minőségü hegesztésre vezet. Márpedig ez a gördülő anyagoknál — a közlekedés zökkenőmentességét, biztonságát tekintve — igen fontos követelmény. Ez tehát a példa, amely az általános jelenség hatványára emelkedik, ha tekintetbe vesszük, hogy csupán julius és augusztus folyamán csaknem 120 ujitási javaslat érkezett a Vagongyár müszaki irodájához, amelyeknek döntő többsége összefügg a termékek minőségének javitásával. Ami szintén megörvendeztető: a fentiek közül nem kevesebb, mint 46 javaslatot már gyakorlatba is ültettek.

Hasonlóképpen kiemelkedő eredményt értek el ebben a vonatkozásban a Szerszámgépgyárban, ahol az ujitó bizottság naplója nem kevesebb mint 149 javaslatot tart nyilván. A fentiek több, mint egy harmadát már a termelésben hasznositják, nem csekély jótékony befolyással mind a termelékenységre és önköltségre, mind pedig a termékek minőségére és a nagy munkaigényes fizikai müveletek kiküszöbölésére. Nilă Vasile mérnök javaslata például, amely az esztergapadok bizonyos igényes alkatrészeinek krómozási eljárással történő tropikalizálására szolgál, jelentékeny mértékben ellenállóbbá teszi a gépeket, javitja a felszerelés minőségét. Ha költőien fogalmaznók meg eme ujitás

(Folytatása a 4-ik oldalon)

„Munkatársam, az ujitó", irta a minap Curta Petru levelezőnk a Szerszámgépgyárból Herling Gyula elvtársról. S valóban Herling elvtárs szorgalmas ujitó. Képünk éppen egyik ujitásának kipróbálása közben ábrázolja a fiatal dolgozót.

Korszerü eljárások alkalmazásával

A Curtea de Arges—Căpăţîneni országut korszerüsitésével befejezték az argesi 16 Februarie vizierőmü gátjához vezető fővonal első szakaszát. Az utat két év helyett egy év alatt épitették, mert kiterjesztették a fejlett munkamódszerek alkalmazását és nagy teljesitményü felszereléseket használtak. Például a vasbeton-gerendák használatával több mint 40 különböző nagyságu hidat épitettek az utszakaszon, s igy kiküszöbölték a különleges eszközöket követelő szállitást, a fafogyasztást, a nehéz fémállványok használatát.

Az épitőtelep munkaközössége az előirányzott összegnél 15.000 lejjel olcsóbb önköltségi áron készitett el 1000 métermyi utat, mert gépesitette a munkálatokat, felhasználta a helyi anyagokat, jól szervezte meg a munkát. Mindez egyben a munkatermelékenység növekedéséhez vezetett.

(Agerpres)

Jelentés a szántóföldekről

Megkezdték a kender szállitását

A kisiratosi kollektiv gazdaságban nagy figyelmet forditanak az ipari növények termesztésére, igy a többi között a kenderre is, hiszen a tapasztalatok azt bizonyitják, hogy ez jól jövedelmez. Éppen ezért a kisiratosiak 80 hektáron termesztettek rostnövényt. A napokban végeztek ennek betakaritásával és megkezdték a szállitást a nagyiratosi kenderfeldolgozó vállalathoz.

A gondos talaj előkészités itt is visszafizette a ráforditott munkákat. Hektáronként 6—7.000 kilogramm kendert takaritottak be s a leszállitott menynyiség 20 százalékát elsőrendünek minősitették, ami azt jelenti, hogy a kenderből tervezett 800.000 lejes bevételt nemcsak, hogy teljesitik, hanem tul is szárnyalják.

A rostnövény begyüjtésénél kitünt az 1-es számu mezei brigád Halai István vezetésével, valamint Faragó János, László János, V. Tóth István.

Szedik a cukorrépát

A nagyvarjasi kollektiv gazdaságban a nyári mezőgazdasági munkálatok befejeztével hozzáláttak a cukorrépa betakaritásához arról a területről, amelyet őszi vetésre készitenek elő. Mostanáig a 80 hektár cukorrépából 10 hektárt szedtek fel. A cukorrépa a nagyvarjasi kollektiv gazdaságban jól fizet, ami azt jelenti, hogy ebből az ipari növényből 400.000 lej bevételre tesznek szert.

A cukorrépa szedésnél élenjáró dolgozók közül megemlithetjük Onodi Ferencet, Tapasztó Mihályt, Telek Józsefet és másokat, akik arra törekednek, hogy minél előbb végezzenek ezen munkával.

Törik a kukoricát

Rajonunk számos állami és kollektiv gazdaságában beérett a kukorica és hozzáláttak annak betakaritásához. A horiai kollektiv gazdaságban is beérett a 409-es duplahibrid kukorica s ma megkezdik annak törését 9 hektáron.

A gazdaság vezető tanácsa ugy szervezte meg a munkát, hogy a törés után mindjárt vágják is le a szárat, amelyet silózznak, a földet pedig előkészitik az őszi vetés alá.

A horiai kollektiv gazdaság vezető tanácsa az alapszervezet irányitásával idejében elkészitette a 400 hektár kukoricatermésnek a kotárkákat és ugy tervezik, hogy az állam részére szerződésileg lekötött kukoricát nem csövesen, hanem az egész mennyiséget szemesen adják át.

Készülnek az őszi vetésre

A pécskai Petőfi Sándor kollektiv gazdaság valamennyi részlegén szorgalmas munka folyik a legszebb eredmények eléréséért. Bizonyitja ezt az is, hogy a gazdaságban az 1.100 hektár földterületből, melyet buzával vetnek be, 280 hektárt előkészitettek a vetés alá.

Ezzel párhuzamosan jól haladnak a vetőmag előkészitésével is. Mostanáig több, mint 14 vagon magot készitettek elő a vetésre. Ugy tervezik, hogy az idén 500 hektáron szórnak szét mütrágyát, 150 kilogrammot hektáronként.

Terjednek a fejlett munkamódszerek

A hazai vasuti javitó műhelyeket nemrég uj berendezéssel, készülékekkel és felszerelésseel látták el, amelyek lehetővé teszik a fejlett munkamódszerek egyre nagyobb mérvü alkalmazását. Emlitésre méltók az automata hegesztőberendezések, a magasfrekvenciáju árammal való edzőkészülékek, az infravörös sugarakkal müködő öntödei magszárító berendezések, stb. Ezek segitségével kiváló minőségü javitások végezhetők alacsony költséggel. A szegecselés hegesztéssel való helyettesitése a kazánkovács műhelyekben kiküszöbölte a nagy zajt is.

A kolozsvári vasuti javitómühelyt mozdonymérleggel látták el, amelynek segitségével helyesen oszlik meg a mozdony sulya a tengelyeken. Más egységek ultraszónikus készülékeket kaptak a mozdonytengelyek ellenőrzésére, továbbá röntgen készülékeket a mozdonykazánok hegesztésének felülvizsgálására. A kolozsvári, iasi, brassói és piski műhelyeket laboratóriumokkal és uj próbapadokkal szerelték fel.

Hazánk számos vasuti javitómühelye maga készitett el sok szükséges felszerelést. Többek között berendezést szerkesztettek a kerékabroncsok indukciós melegitésére, ami biztositja e munkadarabok egyenletes felmelegedését, centrifugális berendezést állitottak elő motorcsapágycsészék öntésére, ami jelentős szinesfém megtakaritást eredményez stb. A brassói automotor javitómühely dolgozói berendezést készitettek a Diesel-motorok hengerblokkjainak szulfizálására, ami növeli e blokkok müködési tartamát.

Jól dolgoznak a karbantartók

A Libertatea gyár cipőrészlege karbantartó műhelyének dolgozóira az a feladat hárul, hogy rendszeresen ellenőrizzék a különböző részlegek gépi felszereléseit, pontos időközönként javitásokat eszközöljenek. Ez annál is fontosabb, mivel a zavartalan termelési folyamat biztositásának egyik fő követelménye a jól müködő gépi berendezés.

Nos, a mi karbantartóinknak sikerült eleget tenni ezirányu feladataiknak. Az eredmény pedig az, hogy elkerültük a fölösleges állási időt, tehát csökkentettük a holtidőt. A jól müködő gépek kihatással vannak nemcsak a termelés mennyiségére, hanem a minőségére is.

A legjobb karbantartók egyike Mihailovici Dusan vonalgépész a talpaló részlegen. Naponta lelkiismeretesen ellenőrzi a rábizott gépeket: jól müködnek-e, nincs-e szükség javitásra? A dicséret hangján kell szólanunk Török István, Suba István, Szücs György karbantartókról, akik szintén becsülettel megállják helyüket a termetésben.

Lengyel János, levelező

A Teba gyár szövödéjének C-váltásában dolgozik Knitl Barbara, a szocialista verseny egyik élenjárója. Négy gépén, — melyek kezelését reá bizták — kitünő minőségü munkát végez. Mindemellett előirányzatait is 4—5 százalékkal tulszárnyalja.

Legújabb

sek események hírek jelentések események

Az Oktatásügyi Minisztérium közli:

Az 1963—1964-es tanévben az általános középfoku oktatás esti tanfolyamai szeptember 2-án nyilnak meg.

A tanév iskolarendjétől az esti és látogatás nélküli általános oktatás megszervezésére és működésére vonatkozó szabályzat 7. szakasza intézkedik. A szabályzat minden iskolában megtalálható.

Az általános, pedagógiai és müvészeti oktatás tanfolyamai 1963 szeptember 16-án, hétfőn kezdődnek.

Fejlődik a falu

A nagyvarjasiak bokros teendőik ellenére is találnak időt arra, hogy szépitsék, fejlesszék falujukat. Jóllehet elég elfoglaltságot nyujt számukra is a nyári mezőgazdasági munka, mégis arra törekednek, hogy mire beköszönt az ősz, rendbehozzák a falu utcáit. Az önkéntes hozzájárulásból ugyanis mintegy ezer folyóméter távolságon kövezik ki az utat.

Szerető gondoskodás

Még javában tart a szünidő, a táborok is hangosak a vakációzó gyerekek vidám zsongásától, de egyre többet gondolnak a küszöbönkopogtató uj iskolaévre. S nemcsak ők, de az illetékesek is felkészültek a tanévnyitásra. Elkészültek az uj tankönyvek, rajonunk iskolásai között is mintegy 500.000 lej értékü könyvet osztanak ki.

A szerető gondoskodás ujabb megnyilvánulását jelenti ez, s ugy illik, hogy az iskolások szorgalmasabb tanulással hálálják meg az irántuk tanusitott sokoldalu törődést.

Kiránduláson

A Gépjavitó Üzemben is meghonosodott az a szokás, hogy a hét végét kirándulással, természetjárással töltsék. Ezért keresték fel nemrégen Nagyváradot, Victoria fürdőt, ahol kellemes pihenéssel, szórakozással telt el a vasárnap. A lakatos műhely IMSzalapszervezete éppen a jólsiült rendezvény példájára ujabb kirándulást szervez. Ezuttal a világosi várat és a kaszojai menedékházat keresik fel.

KÜLFÖLDRŐL

WASHINGTON.
Augusztus 27-én Washingtonban Marokkó, Dahomey és Kamerun is aláirta a légköri, világűrbeli és viz alatti nukleáris fegyverkisérletek eltiltására vonatkozó Szerződést.

DELHI.
Mahendra, Nepál királya augusztus 27-én hivatalos látogatásra Delhibe érkezett.

KAMPALA.
A Ghana News hirügynökség értesülései szerint 21 független afrikai állam fogadta el a meghivást az UNESCO afrikai bizottságának konferenciájára, amely szeptember 9-én Kampalában, Uganda fővárosában nyilik meg.

A hatnapos konferencián részt vesznek megfigyelők a világ más részeiről is.

LIMA.
Cuzco város rendőr- és bünügyi hatóságai kénytelenek voltak szabadlábra helyezni a perui parasztság 63 vezetőjét. Ezeket azért tartóztatták le és börtönözték be, mert a tavasszal élére álltak a parasztok földért vivott harcának. A letartóztatottakat a börtönben szervezett éhségsztrájk és a tartománybeli parasztok tiltakozó nagygyülései nyomán bocsátották szabadon.

TÖBBLETTERHELÉSSEL

— Halló, forgalmi troda?
— Igen.
— A készülléknél Quintusz János mozdonyvezető... a honctól állomásról beszélek, elvtársak. Többletterhelés vontatására kinálkozik alkalom Egyetértenek?
— Örvendünk, hogy vállalkozik... Segitünk maguknak.

Alig telik el pár perc és Quintusz János kommunista, Siclovan Traian fűtővel a hosszu szerelvény élére állitja a 131—022-es mozdonyt. Gyorsteher ez, amely ezalkalommal 300 tonnával nehezebb a megszokottnál. Már olyan hossszu a szerelvény, hogy szinte három vonatnak tünik. Valóságos rekord.

A gőzparipa türelmetlenül, prüszkölve, fujtatva, remeegve várja az indulás pillanatát. Ügyes gépésze és fűtője azonban mégegyszer jól körülnéz megkeni a csapágyakat, majd gondosan, itt-ott megtörölgetik gőztől, párától izzadó alkatrészeit. S amikor az óra mutatója a 12-eshez ért, ott termett mellettük a forgalmista.

— Készen vagytok az indulásra, elvtársak?

— Igen, hangzott mindkét vasutas válasza, szinte egyszerre.

— Akkor sok sikert kivánok... és jószerencsét — mondotta a forgalmista s már alig látszott ki a hatalmas gőzfelhőből.

Még el sem hangzott az indulást jelző rövid fütty, amikor a hatalmas gépkolosszus csikorgva kimozditotta helyéből a hosszan kigyózó szerelvényt, majd mind gyorsabb vágtára ösztönözte. Az állomás mindjobban elmaradt s a száguldó gyorsteher végigrobogott a Körös festői völgyén. A gépész és a fűtő le nem vette szemét az utról, s csak néha-néha pillantottak a müszerfalra, hogy ellenőrizzék gépük működését.

A sebesi állomáson a két lelkes gépész megháromszorozta a többletterhelést, ujabb vagonokat csatolva a hosszu kocsisorhoz. S igy folytatták utjukat állomástól-állomásig, pontosan a grafikon szerint. Egyetlen perc késést sem jegyeztek föl az állomásokon, e két ember munkája nyomán, akik már szinte „szerelmesei" lettek a többletterheléssel vontatott szerelvényeknek. Ezt mutatja eddigi munkájuk is. Csupán ebben a hónapban több, mint 2500 tonnával szállitottak többet gyorsteher vonatukon az előirt mennyiségnél.

Szentannára érve egy pár tonnát lecsatoltak értékes rakományukból. De még igy is 875 tonnával több áru száguldott rendeltetési helye felé.

Közben alkonyodni kezdett A levegő is észrevehetően lehült. Enyhe szellő lengette a gőzparipa orrára tüzött két zászlócskát. Egymásután maradtak el a megállók a robogó vonat mögött. Zimánd, Ötvenes... és Quintusz János mozdonyvezető s Siclovan Traian csillogó szemei előtt feltünt az aradi állomás neonfényben uszó vontató pályaudvara. A szokatlan szerelvény gazdái vezérlésére csökkenteni kezdte sebességét, majd egészen lassura fogva az iramot, méltóságteljesen gördült be a mellékvágányra. Miután átadták értékes szállitmányukat, boldogan kapcsolták le a még most sem fáradt gőzparipát a szerelvény éléről s a fűtőház felé igyekeztek. Mindkét vasuti dolgozó arcán megjelent a jó munka elvégzésének boldog mosolya. S habár mindketten fáradtak voltak, mégis mielőtt pihenni tértek volna, mégegyszer átnézték szeretett mozdonyukat s csak akkor indultak el, amikor meggyőződtek arról, hogy minden rendben van.

Tăutan Gheorghe a fűtőház dolgozója

TANÉV KEZDÉS ELŐTT

— Látogatás néhány iskolában —

Hamarosan véget ér a kellemes pihenést, szórakozást nyujtó vakáció, szeptember közepén ismét benépesülnek az iskolák. Megkezdődik a tanítás, a ludás várának ostroma. Köztudomásu, hogy e nagyjelentőségü és felelősségteljes feladatnak csakis ugy lehet eleget tenni, ha idejében gondoskodnak a szükséges anyagi feltételekről. Visszont nagyobb belső-külső javitások, hiányzó felszerelések beszerzése, a szükséges tüzelő, a bennlakások élelmiszerkészletének kiegészitése, mind olyan gazdaságot kérdések, amelyek a már folyamán megoldásra várlak.

Lapunk munkatársa az elmult napokban felkeresett néhány városi és falusi iskolát, hogy tájékozódjék az előkészületekről.

A tervnek megfelelően

A Mosóczy-telepi 13-as számu nyolcosztályos iskolában közvetlenül a tanév befejezése után megkezdték a javitási munkálatokat. Az iskola alapszervezete és tantestülete egyaránt megvitatta a kérdést és tervet készitett. Ennek megfelelően láttak munkához és az előkészületekhez. A tantermeket, folyosókat kimeszelték, kifestették, egyetlen osztály kivételével mindenütt jókarban lévő padok várják a gyermekeket. A laboratóriumban az ilyenkor szokásos leltározás után végzik el a nagytakaritást, a szomszédos kulturotthonban lévő két tanteremben pedig ezekben a napokban fejezik be a tisztogatást, rendcsinálást. Az iskola már hazaszállitotta az ez évre esedékes egész tüzelő mennyiséget, a fa egy részét felvágták és elraktározták. Hamarosan sor kerül a többire is, amely hasábokba rakva áll az udvaron.

A városi néptanács az elmult esztendőben gondoskodott arról, hogy az iskola uj szekrényeket kapjon. Remélhető, hogy ebben az évben nem fog késlekedni az emlitett osztály számára szükséges 25 pad leszállitása, még a tanév megkezdése előtt.

Noha nem tartozik szorosan az előkészületekhez, mégis meg kell emlitenünk még valamit. Az udvarban már évek óta hatalmas téglahalmaz éktelenkedik. Eredetileg a néptanács azzal utalta ki, hogy uj tantermek építéséhez használják fel. A korábbi elképzelés ugy látszik megváltozott, de akkor miért csufitja továbbra is az összképet e tekintélyes nagyságu téglarakás? Vajon máshol nem lenne szükség rá?

Szorgalom, áldozatkészség

A zsigmondházi 3-as számu négyosztályos iskolában Moldovan Miron igazgató tájékoztat az előkészületekről. A barátságos kis épületben két tanterem kapott helyet. Az idén a szokásos tisztogatást végezték el, az általános nagyjavitásra jövőre kerül sor. A két helyiséget gondosan kimeszelték és 1,2 m. magasságban olajfestékkel vonták be. Ez a megoldás mind esztétikai, mind gyakorlati szempontból előnyös. A körülbelül 1500 lej értékü javitások 12 szülő szorgalmas, áldozatkész munkáját dicsérik. Nemcsak a szükséges anyagok beszerzéséről gondoskodtak, hanem maguk végezték el a munkákat. Igyekezetüknek köszönhető az is, hogy a tatarozást már julius 15-re befejezték. Emlitsük még meg, hogy az igy megtakaritott költségvetés tekintélyes részét más szükséges teendő elvégzésére fordithatják. Előző években az ivóviz kérdése fejtörést okozott. Most ezt is megoldották.

Az ez évre esedékes tüzelő egy részének beszerzéséről, hazaszállitásáról, elraktározásáról gondoskodtak. Sajnos, a legutóbbi kemény és hosszu télen már az uj tanévre kiutalt tüzelőből is fütöttek. Nehézségtől azonban igy sem kell tartani, mert januárban már átvehető az 1964-re szóló mennyiség tekintélyes része.

Az egyik tanteremben az asztalon vadonatuj könyvek halmaza. Államunk ajándékát — az ingyenesen kiosztásra kerülő tankönyveket már átvették, hogy a tanitás első napján ünnepélyesen átadják majd kis tulajdonosaiknak, a gyermekeknek.

Általános javitás

A nagyiratosi iskoláról bátran elmondható, hogy ősrégi épületben van. Nem csoda tehát, ha megért az általános javitásra. A hat tantermet, a két irodahelyiséget kétszer is átfestették mésszel és olajjal, az ajtókat, ablakokat kijavitották. Hasonló aprólékos, általános javitásnak vetették alá a tetőzetet is: a korhadt léceket kicserélték, a törött cserepek helyére ujak kerültek, három uj kéményt építettek. A rajoni néptanács tanügyi osztályának gondoskodása folytán a nagyiratosi nyolc osztályos iskola 5 uj szénkályhát kapott. Valamennyi munkát idejében megkezdtek és igy vált lehetővé, hogy augusztus elejére a javitásokat mind befejezték.

Figyelemre méltó az illetékes szervek gondoskodásán kivül a helyi kollektiv gazdaság törődése, amely betartva a mintaalapszabályzat előirásait, idejében az iskola rendelkezésére bocsátotta a szükséges összeget a társadalmi-kulturális alapból.

Erőrelátható'ag a fütés ebben az iskolában sem jitkörik akadályba. A télire szükséges tüzelőt beszerezték és elraktározták.

Akad még tennivaló

A zimándujfalusi nyolcosztályos iskolába járnak — a helybeli gyerekeken kivül — a második tagozatban a zimándközieken és az Andrei Saguna-iak is. Ebben a községben tehát diákbennlakás is van.

Hiladik Iván igazgató elmondja, hogy a kellő anyagi fedezet biztositása körüli huzavona miatt késéssel kezdhették meg a javitási munkálatokat. Végülis a helyi néptanács és a kollektiv gazdaság együttes támogatásával hozzáláthattak a tatarozáshoz. Jelenleg kivül-belül kimeszelt épületek várják a tanulókat. A nyáron készült el egy kb. 25 méter hosszuságu téglakerités. Ki kell emelni itt is a kollektiv gazdaság közreműködését: gondoskodott a szükséges anyagokról, elvégezte a javitásokat (meszelés, tető- és fáskamrajavitás, stb) és az előző évekhez hasonlóan idén is szállitja az internátusnak az élelmiszer jelentős részét.

Az emlitett előkészületek ellenére akad még tennivaló. Igy például a fiuk bennlakásában mielőbb ki kell cserélni az egyik kályhát. Vagy emlitsük meg a tüzelő kérdését. Körülbeljül egy vagon fa és 2000 kiló szén van elraktározva, de a negyedik negyedévre esedékes részt még nem vették át. Vajon — más iskolák példájára — nem lenne helyes, ha itt is idejében gondoskodnának a hátralévő tüzelő mennyiség beszerzéséről? Végül néhány szót az internátus számára szükséges téli befőzésről. Elmagyarázták: a korai eltevéssel megkockáztatják, hogy az élelmiszer egy része tönkre megy. Megtudtuk azt is, hogy ősz elején a kollektiv gazdaságtól, később pedig szerződés utján az OLF-től (volt Aprozar) zavartalanul megvásárolhatják a kellő mennyiségü borgonyát, hagymát és más zöldségfélét. A lényeg azonban az, hogy pillanatnyilag semmi sincs eltéve és félő, hogy a szükséges élelmiszerek tartósitása, illetve beszerzése nem lesz zavartalan. Visszatérve a javitásokra, még csak annyit, hogy bizony nem árt sietni mind a kerités egy részének rendbehozatalával, mind pedig az udvari kövezett járda elkészitésével. Nem ajánlatos ugyanis az emlitett munkákat a tanitás megkezdése utánra hagyni.

Tanulságok

Látogatásaink tapasztalata alapján elmondható, hogy legtöbb iskolában idejében foglalkoztak az uj tanévre való alapos előkészületekkel és igy szépen, gondosan rendbehozott tantermek várják a tanulókat. Ez a városi és rajoni néptanács tanügyi osztálya körültekintő irányításának, az iskolaigazgatók lelkiismeretességének, a szülők összefogásának és áldozatkészségének tulajdonitható. Ki kell emelnünk ezen a téren a helyi néptanácsok és kollektiv gazdaságok hozzájárulását is. Van még azonban pótolni való. Mindenekelőtt az iskolaigazgatók feladata, hogy ott, ahol egyik másik teendővel elmaradtak, a hátralévő rövid idő alatt feltétlenül gondoskodjanak az elhanyagolt munkák befejezéséről, a szükséges beszerzések elvégzéséről. Ebben a vonatkozásban a két tanügyi osztály végezze nagyobb nyomatékkal az ellenőrzést. Csakis alapos előkészületek nyomán várható, hogy az uj tanévben még szebb sikereket érhetnek el az oktató nevelő tevékenységben.

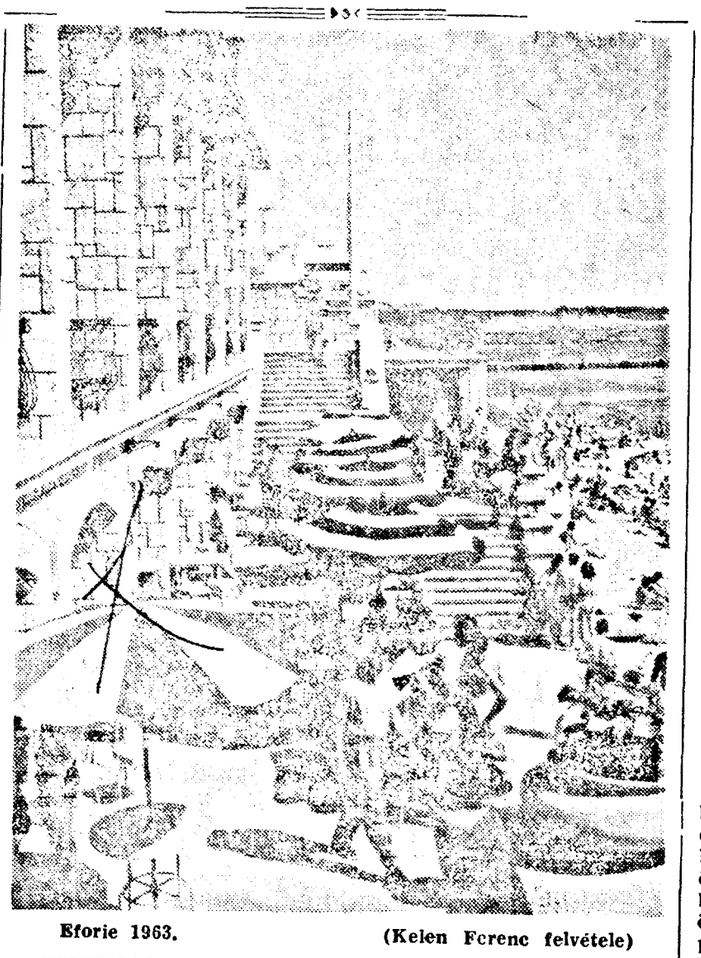

Eforie 1963. (Kelen Ferenc felvétele)

Az aradi Filharmónia hangversenye

ÉVADNYITÁS KÜSZÖBÉN

Eva Maria Grossman, a Berlini Opera tagja és Ion Dacian érdemes művész közreműködésével az Aradi Állami Szimfonikus zenekar Jan Hugo Huss karnagy vezetésével népszerü hangversenyt mutat be ma este a Kulturpalota nagytermében 20 órai kezdettel. A müsoron Dendrino, Kálmán, Lehár, Strauss, és más operettszerzők áriáin és kettősein kivül, több kisméretü és közkedvelt szimfonikus mü is szerepel.

Bartók Béla **Román táncok** cimü szvitje, a nagy zeneszerző erdélyi román népzene gyüjtésének egyik müzenei eredménye. Eredetileg zongorára készült és ebben a formában igen gyakran szerepelt a szerző hangversenyein, később pedig Weiner Leo zenekari feldolgozásában világhirüvé vált. Hangszerelése minden öncélu hatásvadászattól mentes, egyszerüségében és anyagszerüségében mégis a változatos és kifejező orkeszráló müvészet mintaképe.

Csajkovszkij **Hattyuk tava** cimü balett-szvitje, Begicev iró és Gelcev balettmüvész librettója alapján készült 1870-ben. A hangversenyeken előadásra kerülő szvit, a balett zenei anyagának csak egy részét tartalmazza és azt sem a szinpadi cselekmény sorrendjében, hanem a zenei elrendezés logikája szerint. A zeneköltő páratlan bensőséggel varázsolja hallgatói elé a halálon is diadalmaskodó szerelmet, Odette, a „rossz szellem" által hattyuvá varázsolt leány és Siegfried tragikus sorsát, akik csak a halálban találhattak egymásra. A meginditóan mély lirai részletek, viharos drámai kitörésekkel váltakoznak és valósággal festői erővel tárják elénk a fiatal szerelmespár kibontakozó érzelmeit, vágyakozását.

Bizet, a zenei realizmus nagyjelentőségü képviselője, a XIX. századbeli francia zene egyik legeredetibb egyénisége. A hangversenytermekben leggyakrabban felhangzó müve a két **„L'Arlésienne"** szvit. 1870-ben került bemutatásra Párizsban, a nagy francia iró, Alphonse Daudet „Arles-i lány" cimü drámája, Bizet kamara zenekarra hangszerelt kisérőzenéjével. Daudet drámája nem aratott sikert, de a nagy zeneszerző négy kiválasztott részt szvitté formálva, hangversenydarabbá alakitotta. A két mü friss invenciójával, lendületes provencei népdalfeldolgozásával és közvetlen hangjával, a szimfonikus zeneirodalom legnépszerübb gyöngyszemei közé sorolható. (A ma esti hangversenyen Bizet első szvitje kerül előadásra).

A müsorzáró **Magyar táncok**, Brahms talán legkedveltebb művei közé tartoznak. A nagy német zeneszerzőt közeli kapcsolatok füzték az akkori magyar zenei élethez. Több izben hangversenyezett Pesten. Reményi Edével és Joachim József magyar hegedümüvészekkel közösen tett koncert-körutakat, magyar dallamokat jegyzett fel és ezeket számos szerzeményében, de mindenekelőtt a közismert **Magyar táncok** cimü három kötetes müvében is feldolgozta. (Az aradi Állami Szinház Muzeumában egy igen értékes 90 év előtti hirdetményt őriznek, mely arról tanuskodik, hogy Brahms és Joachim városunkban is eljátszották a már akkortájt oly népszerü Magyar táncokat).

M. L.

Ioan Popovici — Bănățeanul

— Halálának 70. évfordulója —

A XIX. század második felé számos gazdasági-politikai reformot hozott, amelyek természetesen burzsoá jellegüek voltak. Felvirágzásnak indult a művelődés is. Noha az 1848-49-es forradalom elbukott, mind Erdélyben, mind a Kárpátokon túl olyan reformok léptek életbe, amelyek lehetővé tették a román burzsoáziának, hogy kiépitse gazdasági pozicióit. A realista erdélyi írók valósághüen ábrázolják ezt a korszakot. Gondoljunk csak Slavicira, aki a Mara, a Jó szerencse malma és más müveiben azt tükrözi, hogyan vett meg lábát és indul fejlődésnek a kapitalizmus falun. A kisiparosok életével a román irodalomban először Ioan Popovici irásaiban találkozunk.

1869-ben született Lugoson. Szülei paraszti sorból felemelkedett kisiparos réteghez tartoztak. Gimnazista korában aktiv tagja egy irodalmi társaságnak, amely céljául tüzte a román irodalom népszerüsitését. Édesanyja papot akart nevelni belőle, hogy igy gondtalan jövőt biztositson számára. Ioan Popovici tehát beiratkozik a karánsebesi teológiára. Utolsó éves korában megszakitja tanulmányait és Bukarestbe megy. Ekkor már súlyosan beteg. Nemsokára, 1893 augusztus 29-én meghal.

Popovici-Bănățeanul irodalmi munkássága, ha terjedelemben nem is, de változatosságában igen gazdag. Irt verseket, karcolatokat, elbeszéléseket, hátrahagyott népdalfeldolgozásokat, irodalmi forditást. Müvészi hitvallása élénken igazolja realista tájékozódását. Helytelenitette az olyan irodalmat, amely nem szolgálja a társadalom fejlődésének ügyét.

A lugosi iró tevékenységének jelentőségét az adja meg, hogy hitelesen ábrázolja annak a kisiparos rétegnek az életét, amelyből ő is származott. IN LUME cimü novellája minden túlzás nélkül állitható, hogy a román irodalom legjobb elbeszélései közé tartozik. Ez az irása mind eszme-gazdagság, mind müvészi megvalósitás tekintetében egész irodalmi müködése szintézisének tekinthető. A novellában sokoldaluan, az emberi viszonyok bonyolult összefüggéseiben mutatja be hőseinek életét. Tipikus helyzetekben tükrözi a kisiparosok csődbe jutását, a proletáriátus kialakulását. Kor- és osztályadottságai folytán Popovici-Bănățeanul nem ismerte a társadalom fejlődésének objektiv törvényeit, hősei azért nyugszanak bele helyzetükbe, ezért vágyakozik vissza az iró is az idealizált patriarhális multba. Láthatatlan ellenség sujtja a Sandu Boldurean-hoz hasonló kiscembereket és ez nem más, mint a kapitalista társadalmi rend. Ebben a társadalomban az igazi érzelmek nem számitanak, a szülők akarata érvényesül a fiatalok házasságának megkötésében és ennek az akaratnak a neve: vagyonguarapitás. Ezért nem lehet Ana, az elbeszélés másik központi alakja, Sandu felesége.

Verseinek közvetlen liraisága, elbeszélő prózájának természetessége az iró vitathatatlan tehetségéről tanuskodik. Irodalmi hagyatékának legfőbb értéke azonban, hogy leleplező képet fest a kialakulóban lévő burzsoá rendszerről és megdöbbentő erővel tárja fel, hogy mennyi rossznak és szenvedésnek volt a forrása.

F. T.

Az utolsó forduló után

A második helyen végzett a Constructorul

Befejeződött a zónadöntő kosárlabda bajnokság, miután az utolsó ploiesti fordulón sem történt lényeges változás a sorrendben, annak ellenére, hogy a Constructorul ezuttal három győzelmet szerzett.

Mivel a craiovai együttes nem jelent meg a ploiesti-i mérkőzés-sorozaton és ezáltal minden csapat egy-egy győzelemhez jutott, a brádi együttes igy izgalom nélkül szerezte meg a továbbjutáshoz szükséges egy győzelmet.

Az aradi együttes először a brádi Aurullal mérkőzött és ezuttal már az első perctől kezdve teljes erővel rohamozott. Az aradi ötösfogat percek alatt meglepő könnyűszerüen lerohanta ellenfelét és főleg gyors ellentámadások révén jelentős előnyre tett szert.

Különösen Lukács jól méretezett, hosszu átadásai segitették az aradiak ellentámadásait, amelyek révén főleg Raicu értékesitette a helyzeteket. Mirea ezuttal is szép feltávolságból dobott kosaraival tünt ki, mig Blindu betöréseivel növelte csapata előnyét, Pál pedig a védelemben müködött igen jól.

Pokarlabda

Az első félidő fölényes 45:14 arányu aradi vezetéssel ért véget. A szünetben a brádi csapat rendezte sorait és a második félidőben sikerült is jónéhány pontot ledolgoznia az aradiak előnyéből, de ezek a próbálkozások már nem veszélyeztették az aradi együttes biztos 73—62 arányu győzelmét.

A Constructorulból a következők dobták a pontokat: Mirea (20), Iliescu (20), Raicu (19), Blindu (8), Lukács (4) és Menczer (2).

A következő mérkőzésen az aradi csapat a Petrolullal játszott. Ezen a találkozón sokkal szorosabb küzdelem alakult ki, mint az előző mérkőzésen. A közönség hangos biztatásától kisérve a Petrolul megszerezte az első percekben a vezetést, de jelentős előnyt nem sikerült kiharcolnia. A Constructorul jól tartotta magát sőt a félidő végén még a vezetést is megszerezte és igy 28:26 arányu aradi előnnyel ért véget az első husz perc.

A második félidőben a Constructorul egy ideig tartotta a vezetést, de tiz perccel a befejezés előtt az eredménytjelző tábla 40:37 arányu ploiesti előnyt mutatott. Az aradi együttes ezuttal is erősíteni tudott és rövid idő alatt maga javára fordította a találkozót. Az utolsó öt percben is jól müködött a csapat és megnövelte előnyét a hazai együttessel szemben. Igy a Constructorul ezen a találkozón is biztos 60:45 arányu győzelmet aratott.

A Brádi Aurul igen nehezen győzött a ploiestiek ellen 70:65 arányban. A végső sorrend a következőképpen alakult: 1. Brádi Aurul, 2. Aradi Constructorul, 3. Ploiesti Petrolul, 4. Craiovai November 7.

A Constructorul tehát a második helyen végzett és igy, ha nem is teljesen, de részben elégedettek lehetünk szereplésével az országos zónadöntőn. Megállapithatjuk, hogy a továbbjutás kérdése már tulajdonképpen a brádi és az aradi fordulón dőlt el, amikor a Constructorul mindkét esetben hosszabbitás után alul maradt a ploiesti együttessel szemben. Miután az Aurul csapata nem követte el ugyanezt a hibát, igy bebiztositotta a maga számára a döntőbe kerülést.

Az észlelt hibák közül főleg egynek volt döntő szerepe: a Constructorul (különösen a brádi és aradi fordulón) csapatjátéka még sok kivánnivalót hagy. Ez a hiba főleg a döntő pillanatokban mutatkozott meg és ez vezetett a fontos mérkőzések elvesztéséhez. Ezzel szemben a harmadik és negyedik fordulón javuló formában játszott az aradi csapat, egységesebbé vált. A ploiesti fordulón a következők játszottak a Constructorul csapatában: Lukács, Blindu, Mirea, Iliescu, Raicu, Pál, Menczer és Takács.

V. L.

Néhány mondatban

A Köztársasági stadionban kedden este véget értek a hét ország versenyzőinek részvételével megtartott nemzetközi ökölvivó torna döntői. A jó felkészültségről tanuskodó román ökölvivók mind a tiz sulycsoportban megszerezték az első helyet.

★

Oslóban a nagy befogadóképességü Bislet stadionban népes közönség jelenlétében megkezdődött a Román NK és Norvégia válogatott férfi átlétálnak mérkőzése. A román sportolók öt versenyszámban győztek és az első nap után 54—52 arányban vezetnek. Kiváló eredményt ért el Alexandru Bizim, aki gerelyvetésben 81,21 méteres teljesitményével uj román csucsot állitott fel (a régi csucsot szintén Bizim tartotta 80,60 méterrel).

★

A csehszlovák labdarugó bajnokságban a CKD Prága 4 ponttal vezet a 3 pontos Prágai Dukla, Jednota Trencin és Banik Ostrava előtt. A 2. fordulóban lejátszott mérkőzések eredményei: Praga Sokolovo — Motorlet Praga 3:1, Banik Ostrava — VSS Kosice 1:0, Sonp Kladno — ZJZ Brno 1:1, Spartak Hradec Kralove — Tatran Presov 5:1, CKD Praga — Slovan Bratislava 2:0, TZ Trinec — Jednota Trencin 1:1, Slovnaft Bratislava — Prágai Dukla 1:1.

★

Ma reggel 8 órakor a Scinteia Háza elől rajtolt a 16. Cursa Scinteii hagyományos kerékpáros verseny 60 fényi részvevője. A versenyben kerékpáros sportunk legjobbjai vesznek részt: C. Dumitrescu, I. Cosma, Gh. Rădulescu, A. Selaru, L. Zanoni, I. Ardeleanu, I. Stoica, G. Moiceanu. Rajtuk kivül egy fiatal is indul a versenyen, hogy bebizonyitsa képességeit. A Dinamo, Steaua, Olimpia és Voinţa bukaresti klubok versenyzőin kivül számos konstancai, ploiesti, brassói, brăilai és kolozsvári kerékpárost is meghivtak.

Ezuttal elsőizben a versenyzők utvonala Dobrudzsán és a tengerparti fürdőhelyeken vezet át. Az utvonalba eső városokban a sportszervezetek ünnepélyesen fogadják a Cursa Scinteii verseny résztvevőit.

A hozzávetőleg 700 kilométeres versenyt négy szakaszban bonyolitják le az alábbi beosztás szerint: Csütörtökön, augusztus 29-én az I. szakaszt Bukarest — Hirsova (155 km), illetve Hirsova — Konstanca (88 km) között; pénteken, augusztus 30-án kerül sor a második szakaszra a Konstanca — Mangalia távon és vissza (90 km), este pedig Mamaian 44 kilométeres távon körverseny formájában; szombaton, augusztus 31-én Konstanca — Tulcea között (125 km) futják le a III. szakaszt, vasárnap, szeptember 1-én pedig Brăila — Bukarest (200 km) távon a IV. szakaszt. A beérkezés a stadionban lesz, ahol az A-osztályu labdarugó bajnokság két mérkőzését játszák.

★

A Vrnjacka Banja-i ifjusági sakkvilágbajnokság 5. fordulója után a román Florin Gheorghiu került az élre. Gheorghiu az 5. fordulóban a sötettel Vesterinen finn sakkozóval játszott. A finn játékos jól védekezett, de a játszma csucspontján döntő támadást akart inditani, s királynőt áldozott torony ellenében. Néhány lépéssel később azonban kénytelen volt feladni a partit. Az Adamski—Tan játszma döntetlenül végződött. A Janata—Zweig, Kurazsika—Lee és a Nozskovics—Zaharov partik függőben maradtak. A világbajnokság állása: 1. Gheorghiu (RNK) 4 pont, 2. Janata (Csehszlovák SzK) 3,5 (1) pont, 3. Kurazsika (Jugoszlávia) 2,5 (1), 4—5. Adamski (Lengyel NK), Tan (Singapore) 2,5, 6—7. Zaharov (Szovjetunió), Zweig (Norvégia) 2 (1), 8. Bozskovics (Jugoszlávia) 1,5 (1), 9. Vesterinen (Finnország) 1, 10. Lee (Anglia) 0,5 (1).

★

A casablancai nemzetközi labdarugó tornát a Belgrádi Partizan jugoszláv csapat nyerte, amely a döntőben 4:2 (2:2) arányban győzte le a Saragosa spanyol csapatot. A játékidő befejezése után a mérkőzés 2:2-re állott, de a meghosszabbitás után a jugoszláv csapat ujabb 2 gólt ért el Kovacsevics és Galics révén.

★

Michel Jazy, az ismert francia atléta felépült sérüléséből és részt vett a stockholmi nemzetközi versenyen. Jazy 1000 méteren 2 p 59,2 mp alatt győzött.

Az 1963-64-es C-osztályú labdarugó bajnokság őszi fordulójának műsora

Már tájékoztattuk olvasóinkat arról, hogy a három aradi C-osztályu együttes: a Vagonul, a CFR-IRTA és a Teba a nyugati csoportban vesz részt. Az alábbiakban közöljük az emlitett csoport őszi fordulójának müsorát.

Első forduló, szeptember elsején

Aradi CFR-IRTA — Craiovai Electroputere, Aradi Teba — Kaláni Victoria, Tirgu-Jiui Pandurii — Hunyadi Siderurgistul, Temesvári Electromotor — Dévai Minerul, Corabiai Tractorul — Turnu Severini Metalul, Szalontai Steaua Rosie — Aradi Vagonul.

Második forduló, szeptember 8-án

Aradi Vagonul — Temesvári Electromotor, Hunyadi Siderurgistul — Aradi CFR-IRTA, Craiovai Electroputere — Aradi Teba, Kaláni Victoria — Corabiai Tractorul, Dévai Minerul — Szalontai Steaua Rosie, Turnu Severini Metalul — Tirgu-Jiui Pandurii.

Harmadik forduló, szeptember 15-én

Corabiai Tractorul — Craiovai Electroputere, Temesvári Electromotor — Aradi Teba, Dévai Minerul — Turnu Severini Metalul, Aradi CFR-IRTA — Aradi Vagonul, Tirgu Jiui Pandurii — Kaláni Victoria, Hunyadi Siderurgistul — Szalontai Steaua Rosie.

Negyedik forduló, szeptember 22-én

Aradi Teba — Turnu Severini Metalul, Corabiai Tractorul — Tirgu Jiui Pandurii, Szalontai Steaua Rosie — Temesvári Electromotor, Craiovai Electroputere — Hunyadi Siderurgistul, Aradi CFR-IRTA — Dévai Minerul, Kaláni Victoria — Aradi Vagonul.

Ötödik forduló, szeptember 29-én

Hunyadi Siderurgistul — Dévai Minerul, Turnu Severini Metalul — Aradi CFR-IRTA, Aradi Vagonul — Corabiai Tractorul, Temesvári Electromotor — Kaláni Victoria, Szalontai Steaua Rosie — Aradi Teba, Craiovai Electroputere — Tirgu Jiui Pandurii.

Hatodik forduló, október 6-án

Tirgu Jiui Pandurii — Temesvári Electromotor, Dévai Minerul — Aradi Vagonul, Turnu Severini Metalul — Hunyadi Siderurgistul, Aradi CFR-IRTA — Aradi Teba, Kaláni Victoria — Craiovai Electroputere, Corabiai Tractorul — Szalontai Steaua Rosie.

Hetedik forduló, október 13-án

Szalontai Steaua Rosie — Craiovai Electroputere, Temesvári Electromotor — Turnu Severini Metalul, Aradi Teba — Tirgu Jiui Pandurii, Hunyadi Siderurgistul — Aradi Vagonul, Dévai Minerul — Corabiai Tractorul, Aradi CFR-IRTA — Kaláni Victoria.

Nyolcadik forduló, október 20-án

Kaláni Victoria — Hunyadi Siderurgistul, Craiovai Electroputere — Dévai Minerul, Aradi Vagonul — Turnu Severini Metalul, Temesvári Electromotor — Aradi CFR-IRTA, Szalontai Steaua Rosie — Tirgu Jiui Pandurii, Corabiai Tractorul — Aradi Teba.

Kilencedik forduló, október 27-én

Aradi Vagonul — Aradi Teba, Kaláni Victoria — Szalontai Steaua Rosie, Aradi CFR-IRTA — Corabiai Tractorul, Turnu Severini Metalul — Craiovai Electroputere, Hunyadi Siderurgistul — Temesvári Electromotor, Tirgu Jiui Pandurii — Dévai Minerul.

Tizedik forduló, november 3-án

Tirgu Jiui Pandurii — Aradi CFR-IRTA, Temesvári Electromotor — Corabiai Tractorul, Szalontai Steaua Rosie — Turnu Severini Metalul, Aradi Teba — Hunyadi Siderurgistul, Dévai Minerul — Kaláni Victoria, Craiovai Electroputere — Aradi Vagonul.

Tizenegyedik forduló, november 10-én

Craiovai Electroputere — Temesvári Electromotor, Aradi Vagonul — Tirgu Jiui Pandurii, Corabiai Tractorul — Hunyadi Siderurgistul, Turnu Severini Metalul — Kaláni Victoria, Aradi CFR-IRTA — Szalontai Steaua Rosie, Dévai Minerul — Aradi Teba.

A fiatalok nevelése a Gépjavító Üzemben

A Gépjavító Üzem IMSz szervezetében gazdag és változatos tevékenység folyik a fiatalok nevelése érdekében. Ez a nevelőmunka nagymértékben hozzájárul az uj embertipus kialakításához. A kommunista nevelés különböző formái, a szabadidő helyes megszervezése, a kulturális és sporttevékenység sok ága hozzásegít a helyes, egészséges közösségi szellem megteremtéséhez.

Nagy segitséget nyujt a fiatalok nevelésében az IMSz politikai oktatás. Tavaly is szép eredményeket értünk el ezen a téren s az idén megnyiló körök is sok fiatalt tömöritenek majd. Ezenkivül a nevelőjellegü előadások és főleg az IMSz alapszervezeti gyülések is jó alkalmat nyujtanak a nevelőmunka kibontakoztatására.

Felhasználják a fiatalok az ujságok, folyóiratok nyujtotta lehetőségeket is. Több, mint százan fizetnek elő a Scinteia Tineretului ujságra, ötvenen a Tinărul Leninist folyóiratra. Ezenkivül sokan olvassák a különféle politikai, müszaki, müvészeti kiadványokat. Számosan előfizetői a helyi sajtónak is. Mindezek rendkiviüli mértékben elősegitik az alapszervezet nevelőmunkáját.

A rendszeresen megtartott ifjuságí délutánok is hozzájárulnak a szabadidő helyes eltöltéséhez. A szórakozáson kivül igy alkalmuk nyilik a müvelődésre is, hiszen nevelőjellegü előadások, értékes versenyek szolgálják a fiatalok nevelését, müvelődését.

Elismeréssel fogadják a fiatalok a rigmusbrigád, a szinjátszók előadását is. A brigád müsorában elhangzó birálatok hatékonysága mindennapi munkájukban mutatkozik meg, ezenkivül természetesen szórakozást is jelent az életükből meritett szinvonalas müsor.

A fiatalok nevelésére felhasználjuk a szinházak, mozik müsorát is, ugyanis számtalan esetben közös látogatást szervezünk egy-egy előadásra.

A jövőben még nagyobb gonddal foglalkozunk a fiatalok nevelésével. Az IMSz politikai oktatási év közelgő megnyitására is alaposan felkészültünk. Az uj oktatási évben létesitendő nyolc kör munkáját ugy igyekszünk megszervezni, hogy nevelőmunkánk még eredményesebbé váljék. Különösen a jegyzetelésre forditunk nagyobb gondot. Ugyszintén körültekintőbben készitjük elő az ifjusági napok megtartását is. Igy még sikeresebbé, tartalmasabbá válik nevelőmunkánk.

Simon Gheorghe
IMSz titkár

SZOMSZÉDOK

Befejeztük a nyári mezőgazdasági munkálatok nagyrészét s most kollektiv gazdaságaink előtt ujabb fontos feladat áll: az őszi vetés mielőbbi elvégzése, aminek hozzá kell járulnia a jövő évi bő termés biztositásához. Ezt azonban csak ugy érhetjük el, ha már most nagy körültekintéssel, az eddig szerzett tapasztalatok alapján, az agrotechnikai szabályok előirásainak megfelelően végezzük a teendőket. Ez igen fontos, mert ha megvizsgáljuk például, hogy két szomszédos kollektiv gazdaságban milyen termést értek el, megállapithatjuk, hogy habár a feltételek ugyanazok voltak, az eredmények mégis sokban különböznek egymástól. Ebből pedig azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az eltérések a talajelőkészitéstől és a buzafaj megválasztásától függtek. Ez a helyzet a két nagylaki kollektiv gazdaságban is, ahol különböző eredményeket értek el a kenyérgabona termesztésében.

Saját kárán tanul az ember

Ezt tartja a közmondás. S valóban, ebben sok az igazság. Ezt bizonyitja a nagylaki Victoria kollektiv gazdaság példája. Ugyanis az emlitett kollektiv gazdaság vezető tanácsa elemezte az elmult évek tapasztalatait, hibáit, s már hozzáláttak az őszi vetés előkészitéséhez. Tudják, hogy ha a földet, a vetőmagot megfelelő időben készitik elő, akkor az megmutatkozik a termésen is.

Évekkel ezelőtt, 1961—62-ben nem forditottak kellő figyelmet a talaj előkészitésére, a fajták megválasztására, s ez a gondatlanság a termésen bosszulta meg magát. A gazdaságban a fent emlitett időszakban nem kevesebb, mint 240 hektár Sanpastore buzafajtát vetettek, amelynél igen gyenge hozamot értek el. Látva ezt, a gazdaság vezető tanácsa az 1962—63-as esztendőben csökkentette ezen buzafajta termesztését, mert látták, hogy a talaj nem megfelelő neki. Ezzel szemben növelték a Bezosztaja és a Bulgaria 301 buzafajtákkal bevetett területet.

A hozam természetesen a vetésforgótól is függ. Ezt az elmult őszön sem tévesztették szem elől a Victoria kollektiv gazdaságban, amikor az őszi vetésre került sor. Ugyanis a buzának nagy részét bükköny, dinnye, borsó, cukorrépa és más növények után vetették. A talajt gondosan készitették elő. Tavasszal hengereltek, fogasoltak, gyomot irtottak és hektáronként 200 kilogramm mütrágyát szórtak el. A munka nem volt hiábavaló, mert a buza a tavalyi átlagterméshez viszonyitva az idén 200 kilogrammal többet adott hektáronként.

Annak érdekében, hogy az elkövetkezendő esztendőben még nagyobb legyen a terméshozam, próbákat küldtek a magellenőrző laboratóriumba és hozzáláttak a 200 tonna Bezosztája buza tisztitásához. A gazdaság vezető tanácsa, az alapszervezet irányitásával elhatározta, hogy az idén 800 hektáron Bezosztája, 400 hektár Bulgária 301, 400 hektár Harach és néhány hektáron más buzafajtát vetnek, melyek az idén jól fizettek s a legmegfelelőbbnek bizonyultak.

A gazdaságban hozzákezdtek az őszi vetés munkatervének kidolgozásához. Igy elkészitették a térképeket és elhatározták, hogy 50 hektár régi lucernát szántanak ki, melynek helyébe Bezosztája buzafajtát vetnek. Ugy szervezik meg a munkát, hogy a vetéssel minél előbb végezzenek.

Akik az idén is pórul jártak

A Victoria kollektiv gazdaság központi épületétől a Muresul gazdaságig mindössze néhány méter, mégis itt a szomszédjukhoz viszonyitva egész gyenge eredményeket értek el a buza termesztése terén. A gazdaság vezető tanácsa elsősorban ott követett el hibát, hogy nem forditott kellő figyelmet a talaj előkészitésére és a föld megválasztására. A napokban, amikor a Muresul kollektiv gazdaságnál afelől érdeklődtünk, hogy hogyan készülnek az őszi vetésre, Karkus Anna agrotechnikus azzal fogadott bennünket, hogy semmilyen előkészületeket nem tettek, mert a kukorica és a cukorrépa betakaritása után látnak csak hozzá a vetéshez. Nos, a hibát már el is követték, amikor igy határoztak, mert a buzát legjobb a pillangósok után vetni, a kukorica későn érhet be s az időjárást sem tudni, hogy kedvező lesz-e. Ugy látszik, a gazdaság vezető tanácsa nem vonta le az elmult év hibáiból a tanulságot. Hisz tavaly is ugy határoztak, hogy a kukorica után vetik a buzát és pórul is jártak, mert a hideg korán beállt, s a magot akkor „szórták" a földbe. Azért mondjuk, hogy szórták, mert a buzának egy részét kézzel vetették, s a talajt sem készitették elő megfelelően, hanem csak tárcsáztak. Siettek a munka mielőbbi befejezésével, s azt csak összecsapták, hogy elsők legyenek, akik jelentbetik: végeztek az őszi munkálatokkal. Természetesen, hogy a várt termést nem érték el, sőt még a tavalyi hektáronkénti hozamot sem, ami azt bizonyitja, hogy a mennyiségi munka a minőség rovására ment.

A Muresul gazdaságban nem forditottak kellő figyelmet a vetésforgóra sem. Igy például van olyan földterület, ahova évről-évre csak buzát, vagy muhart vetnek és a földet nem is javitják. Ezek után milyen termés várható?

Az 1961—62-es esztendőben a Muresul gazdaságban 300 hektáron termesztettek Sanpastore buzafajtát. A hektáronkénti hozam igen alacsony volt, ami azt bizonyitja, hogy ez a fajta nem felel meg a gazdaság földjének. A gazdaság vezető tanácsa ebből se vonta le a tanulságokat és nem hogy csökkentette volna a Sanpastore faj termesztési területét, hanem növelte 300 hektárról 360 hektárra. A gyenge talajelőkészités, a faj helytelen megválasztása odavezetett, hogy a szerződésben vállalt kötelezettségeiknek sem tettek eleget.

Reméljük, hogy az idén levonják a tanulságokat az elmult évek hibáiból és igyekeznek azokat kiküszöbölni. Ha nagyobb figyelmet forditanak a vetésforgóra, a szántást, vetést jó minőségben végzik, akkor az eredmények sem maradnak el.

Kovács Sándor

Napfény a Maros-parton

EGY villanatra!

Telefonálni akartam. Most félnyolc — gondoltam — két perc alatt befejezem a mondókámat és még elég időm marad arra, hogy eljussak a munkahelyemre. Annál is inkább, mert itt, a Petőfi utca sarkán szinte egymást érik a nyilvános telefonok. Pillanatnyi habozás után a nemrég felszerelt uj, üvegfalu telefonfülkét választottam, amely szines hirdetményeivel szinte csalja-csábitgatja a járókelőket. Kipróbálom az uj telefonfülkét — döntöttem s máris határozott léptekkel igyekeztem célom felé.

Sajnos, megelőztek. Egy fiatal ember kezében a kagylót szorongatta, miközben hasztalan igyekezett a pénzt helyére illeszteni. Többszöri kisérletezés után már nem tudtam szó nélkül szemlélni a fejleményeket. Ez elrontja a készüléket — villant át az agyamon, miközben hirtelen ötlettel uj huszonötbanist nyujtottam feléje:

— Ugy látszik, a magáé görbe...

—Nem, ez is uj — hangzott a válasz. De valaki már előzőleg rosszat tett be, ami meg is akadt a nyilásban.

Lemondóan tette helyére a kagylót.

Kellemetlen. A kitüzött két perc már eltelt. Szerencsére itt az utazási irodában szintén van telefonfülke. Persze, arra már nem gondoltam, hogy valaki előttem már ezt is „használatba vette". A fennakadt pénzdarab itt is csakhamar távozásra késztetett. De nincs minden veszve! A közeli trafikból szintén lehet beszélni. Igaz, hogy a tervezett két percből azóta már tiz lett, de ha igyekszem, még késés nélkül célomhoz érek.

A trafikig ujabb két perc, a bennrekedt pénzdarab hasztalan piszkálgatása ujabb három. Csak nyugalom — csillapitottam már-már kitörni készülő indulatomat. Igaz, hogy telefonálni nem tudtam és igy a sürgős ügy elintézetlen maradt, de ha nagyon kilépek, még nyolcra eljuthatok a munkahelyemre...

Utközben, az előttem álló rövid utszakaszon pedig erős vágy fogott el, hogy szembenézzek azzal a gyerekkel (mert arra gondolni sem merek, hogy felnőtt az illető) aki jobb hijján unalmában azzal szórakozott, hogy összekalapált huszonötbanisával három nyilvános telefonkészüléket tett használhatatlanná, az emberek nem kis bosszuságára.

l. h.

— ★ —

MILYEN IDŐ várható?

Ma, augusztus 29-én a meleg idő tovább tart. Helyenként eső, zivatar várható. Hőmérsékleti értékek napközben 24—30, éjjel pedig 12 és 18 fok között váltakozik. Mérsékelt nyugati, északnyugati szél.

— ★ —

A MOZIKBAN vetitik

DÓZSA GYÖRGY filmszinház: Trójai Heléna. (Előadások kezdete: délelőtt 10; 12,15, délután 2,30; 4,45; 7 és 9,15 órakor). NICOLAE BALCESCU filmszinház: Trójai Heléna. (Előadások kezdete: délelőtt 9; 11,15; délután 1,30; 4; 6,15 és este 8,30 órakor a Nyári Szinházban). TINERETULUI filmszinház: Amig holnap lesz. HERBAK JÁNOS filmszinház: Sabella nagymama. I. L. CARAGIALE filmszinház: Alekszandr Nyevszkij. PROGRESUL filmszinház (Ujarad): Farkasok az esztenán. SOLIDARITATEA filmszinház (Gáj): A gyáva. MAKSZIM GORKIJ filmszinház (Mikelaka): Utolsó akkordok. ILIE PINTILIE filmszinház (Mosószy-telep): Mindenhol élnek emberek.

Fő követelmény — a műszaki színvonal fejlesztése

„A munka termelékenységének gyors növekedési ütemét — a szocialista rendszer e lényeges vonását — mindenekelőtt a gazdaság termelési eszközeinek technikai szinvonala határozza meg" — olvashatjuk Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtársnak a Román Munkáspárt III. kongresszusán elhangzott jelentésében. Vonatkozik ez a helyiipari vállalatokra is, amelyeknek fejlesztésére ugyancsak nagy gondot kell forditani.

Érdemes megemliteni, hogy mig 1960-ban több, mint 7 milliárdra emelkedett a helyiipari termelés értéke, addig 1965-ben már megközeliti majd a 10 milliárd lejt. Cél: a lakosság által igényelt, minőségileg és az ár szempontjából is megfelelő termékekkel gazdagitani a városok és falvak ellátását. S e nagyszerü feladatok csak ugy válhatnak sikerrel valóra, ha — amint az a III. pártkongresszus Irányelveiből is kitünik — egyetlen pillanatra sem tévesztik szem elől a müszaki szinvonal fejlesztését. Ez a fő követelmény.

A Progresul helyiipari vállalat vezetősége, munkaközössége nem feledkezett meg erről a fontos problémáról. Elég, ha belelapozunk a müszaki-szervezési intézkedési tervbe, vagy a kisgépesitési munkálatokat nyilvántartó iratcsomóba. Az adatok, az eddig elért eredmények ezt bizonyitják. Mindkettő a vállalat különböző részlegei technikai szinvonalának emeléséért folytatott harc fő eszközévé vált.

Az alapos megfontolás, tanulmányozás után összeállitott müszaki-szervezési terv 23 intézkedést tartalmaz. A Bran Simion mérnök vezette főgépész osztály dolgozóinak szorgalmát, lelkiismeretességét dicséri — az ő hatáskörükbe tartozik ezen intézkedések gyakorlatbaültetésének nyomonkövetése, — hogy már 19 pontot valóraváltottak eddig; jónéhányat határidő előtt.

A kötszövő részlegen uj nagy befogadóképességü betonkádakat építettek, a Chimica vegytisztitó és festő részlegen, — amely igen nagy forgalmat bonyolit le — a rézkádakat rozsdamentes kádakkal cserélték ki. A Plastica szemüveg részlegen az utóbbi időben több értékes korszerüsitést vezettek be. Jelentőségüket a termelékenység növelésében, a termékek minőségének javitásában elért jó eredményekben kell keresni. Az egyik ilyen korszerüsités a szemüveg rámák lyukasztásának helyettesitése egy uj müvelettel: a fémlelzéssel (ugynevezett tágitó tüske segitségével végzik).

A karbantartó műhely dolgozói maradéktalanul eleget tettek a nagyjavitási munkálatokban rájuk háruló feladatoknak, ugyanakkor határidő előtt elkészitettek egy esztergapadot, amelynek üzembehelyezése jelentősen megkönnyiti munkájukat.

Ezen intézkedések mellett a vállalat müszaki szinvonalának emelését szolgálják a tervbe vett s már alkalmazott kisgépesitések. A főgépész osztály közössége ez esetben is példamutatóan dolgozott: összesen 13 kisgépesitési munkálatot fejezett be eddig; nyolc terven felüli teljesitmény. E munkálatok megtakaritási értéke év végéig meghaladja az 1.400.000 lejt, ami igen figyelemre méltó eredmény gazdasági szempontból, a vállalat számára.

A szódaviz-készitő részlegen már üzemeltetik a szódavizesüvegek töltését végző készüléket. Ez jelentős mértékben hozzájárul a termelékenységi mutatószám emeléséhez. Ugyancsak ezen a részlegen átszervezték a technológiai folyamatot a gyártásnak legmegfelelőbben.

Bizonyára örömmel fogadják a fogyasztók a hirt, hogy szódavizüveg töltő és cserélő központokat létesitenek a város különböző pontjain. Már müködik a Filimon Sirbu téren és a Budai Nagy Antal utcában, mig másik négy helyen folyamatban van e központok berendezése. Néhány hét mulva a város utcáin robognak majd azok a tehergépkocsik, melyek a fogyasztók számára a szódavizet házhoz szállitják.

Uj, tágas helyiségbe költöztetik a butor részleget, a 6 különböző utcákban lévő kicsiny helyiségekből. Ezáltal — a termelékenység ugrásszerü növekedése mellett — a minimumra csökkennek a szállitási költségek, a fölösleges kiadások. A szerelési munkálatok már befejezéshez közelednek.

Mint mondottuk is, mindezért a főgépész osztály szorgalmas dolgozóit illeti a dicséret: Boneu Vladimir, Opletan Ludovic, Crisan Ioan, Craiciovici Francisc mérnök elvtársakat és nem utolsó sorban Bran Simion mérnököt, akik minden tudásukat latba vetették a müszaki-szervezési tervben foglalt intézkedések és a kisgépesitési munkálatok mielőbbi gyakorlati alkalmazásáért. Tevékenységüket — ezt bizonyitják az e[illegible]nyek — siker koronázta.

Manditis Katalin

Hazánk sikere a damaszkuszi árumintavásáron

— Damaszkuszban, a Szíriai Arab Köztársaság fővárosában megnyilt a 10. nemzetközi árumintavásár, amelyen országunk egy pavilonnal vesz részt. A pavilonban gépeket, vegy- és gyógyszereket, épitőanyagokat, könnyü- és élelmiszeripari, falpari, nyomdaipari termékeket, népmüvészeti tárgyakat és egyebeket állitunk ki.

A vásárt Amin El Hafez tábornok, a szíriai forradalmi parancsnokság nemzeti bizottságának elnöke nyitotta meg

Dalati, a vásár vezérigazgatója beszédében üdvözölte a Román NK részvételét a damaszkuszi nemzetközi vásáron.

A Román NK pavilonja nagy látogatottságnak örvend. Az érdeklődők dicsérik a termékek kiállitását, a gazdag választékot és az elsőrendü minőséget.

A vásár megnyitása alkalmából a szíriai sajtó cikkekben számolt be országunk gazdaságának és külkereskedelmének fejlődéséről.

Népszerű szimfonikus hangverseny

Az Aradi Állami Filharmónia csütörtökön, augusztus 29-én este 8 órakor népszerü szimfonikus hangversenyt tart a Kulturpalota nagytermében **Eva Maria Grosman**, a berlini opera szólóénekesnőjének és **Ion Dacian** érdemes müvésznek, a bukaresti Operettszinház szólóénekesének közremüködésével.

Müsoron: **Bartók:** Román táncok, **Dendrino:**Ária a Lysistrata cimü operából, **Strauss:** Tavaszi hangok, **Verdi:**Ária a Traviatából, **Kálmán:** Marica grófnő,ária, **Lehár:** Mosolyországa, ária, **Kálmán:** Kettős a Cirkuszhercegnő cimü operettből. **Lehár:** Aria a Paganini cimü operettből, **Csajkovszkij:** Hattyuk tava — balett-szvit. Bizet: Arlesienne, szvit, **Brahms:** Magyar táncok.

Vezényel: **Jan Hugo Huss.**

★

Az Aradi Állami Filharmónia népi zenekara, pénteken, augusztus 30-án este 8 órakor a Nyári Szinházban **népzenehangversenyt** rendez.

Közremüködnek: **Emil Gavris** és **Ileana Constantinescu** (Bukarest), valamint **Adriana Comsa** és **Irina Ciucas**, az Aradi Filharmónia tagjai. Müsorközlő és vidám jelenetek: **Zeno Turdeanu** (Kolozsvár). Vezényel: **Achim Penda.**

Jegyek az ügynökségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál.

★

AZ ARADI TARTOMÁNYI MUZEUM

megtekinthető vasárnap, kedden és pénteken délelőtt 10 és 1 és délután 5 és 8 óra között a Kulturpalota épületében. Legkevesebb 15 személyből álló csoportok szerdán, csütörtökön és szombaton a délelőtti órákban is felkereshetik a muzeumot.

A muzeum alábbi osztályai tekinthetők meg: képzőmüvészeti tárlat, ókori történelem, az 1848—49-es forradalom muzeuma és flamand, holland, olasz, német és magyar festők kiállitása, valamint a XIX. század második felének festői (Tattarescu, Aman, Grigorescu, Andreescu, stb.) cimü kiállitás.

Látogatás az atomtudósoknál

Rádióaktiv izotopok!... Segitségükkel az üzemek és gyárak munkásai jobban, biztosabban dolgoznak, az olvasztár bármely pillanatban megállapithatja a készülő acél tisztaságát, a nagyolvasztó kopási fokát, az épitők ellenőrzik munkájuk minőségét, a kőolajipari dolgozók feltárják a lelőhelyek titkait, az agrármérnök megállapitja, miként szivja magába a növény a tápanyagokat, a geológus ujabb altalajkincseket tár fel, az orvos különféle betegségeket gyógyit, a tudós megvilágit nagy jelentőségü kérdéseket, amelyek azelőtt megoldhatatlannak tüntek...

Ellátogattunk a Román NK Akadémiájának Atomfizikai Intézetébe. Több órán át alkalmunk volt látni az ember alkotta rendkivüli berendezést, amely uralja az atom óriási erejének eddig feltárt titkait.

★

Termeknek is beillő tágas szobákból álló, modern stilusu nagy épület a főváros peremén. Az „atomisták", ahogyan az itteni dolgozókat nevezik, többnyire fiatal férfiak és nők és igen szives vendéglátók... egyszer egy héten.

Az épület központi részében, hatalmas beton- és nyersvasburokba szerelték be az atomreaktort. Az alatta levő nagy kazánon megállás nélkül halad keresztül egy erős vizáramlat, amelyben bizonyos szabályoknak megfelelően van elhelyezve az atomenergiát kibocsátó uránium — a nukleáris fütőanyag. Nagy hozzáértéssel kezelt kényes készülékek segitségével különleges csatornákon át különféle anyagokat juttatnak ide, amelyek bizonyos idő elteltével rendkivüli tulajdonságot nyernek: a cink, a nátrium, a kobalt, a foszfor, az ezüst, az arany stb. rádióaktiv izotoppá válik. A rádióaktiv anyagok innen az ugynevezett „forró kamrába" jutnak, ahol mérési, vegyi adagolási és más müveleteknek vetik alá őket. Amióta rádióaktiv izotopokkal dolgoznak ezekben az acéllal bélelt vastag betonfalu kamrákban, ember nem lépett be és soha nem is fog belépni az óvintézkedések egész sorának megtétele nélkül. A kamrába csak a majdnem egy méter vastag üveg- és ólomablakon át tekintenek be.

E „kazematák" egyike előtt találjuk Karsay Mátyás laboránst, aki egy rendkivül „ügyeskezü" automata fogószerkezet segitségével teljes biztonságban dolgozik a Kobalt-60 nevü erős sugárzásu rádióaktiv izotoppal. A Kobalt-60-at széleskörüen használják a hegesztések minőségi ellenőrzésénél, egyes termékek vastagságának, sürüségének, nedvességi fokának stb. különféle mérési müveleteinél.

A forró kamra ablakán át igen apró szemcséket látni: rádióaktiv kobalt ez. A laboráns az automata fogószerkezet segitségével néhány szemcsét helyez el egy kisméretü alumínium hengerben. Ugyanez a szerkezet — szintén távirányitásra — hegesztéssel lezárja a hengert és behelyezi egy több mint 300 kiló sulyu öblös ólomtartályba. A másfél gramm sulyu rádióaktiv kobalt szemcsék sugárzása nem képes áthatolni a vastag ólomburkon.

Amint Ion Purica mérnök, a reaktor fizikai és müszaki szektorának vezetője elmondja, jelenleg 36 féle rádióaktiv izotopot termelnek, amelyek csaknem teljes egészében fedezik az ipar és az orvostudomány szükségleteit. Az intézetben rádióaktiv izotopokkal jelzett szerves vegyületek nagy választékát is készitik, amelyek nagy keresletnek örvendenek az orvostudományban és a biológiában

A reaktor fiatal kollektivája évről évre megkétszerezte az izotoptermelést, amely ebben az évben nagyobb lesz 200 curienál (a curie a rádióaktiv sugárzás erősségének nemzetközi mértékegysége; egy curie annyi rádióaktiv izotop mennyiségének felel meg, amelyből minden másodpercben ugyanannyi mag bomlik fel, mint egy gramm rádiumban, a legrádióaktivabb természetes elemek egyikében). A nemzetközi tudományos szervezetek nagy elismeréssel nyilatkoztak a román izotopokról, amelyek minőségi szempontból világszinvonalon állnak. Az Atomfizikai Intézet jelenleg csaknem 150 üzem, épitőtelep, kutatóintézet, kórház számára gyárt rádióaktiv izotopokat.

Az atomreaktor azonban nemcsak rádióaktiv izotopok termelésére szolgál, hanem nagy segitséget nyujt fontos tudományos tanulmányokhoz és kutatásokhoz is. Segitségével tanulmányokat végeznek a mag szerkezetéről, amely még sok titkot rejteget; kutatják a neutronok és a reaktorok fizikáját, a nukleáris sugárzás hatását különböző anyagokra stb. A hazánkban eddig elért számos eredményt külföldön is jól ismerik, az illető szaktudósok pedig nemzetközi tekintélyt vivtak ki maguknak.

Megfigyelem, hogy az itt szorgoskodó kutatók fehér köpenyeinek zsebében töltőtoll forma tárgy és egy filmkazetta van. Kisérőm felvilágosit: „a töltőtoll" a filmmel együtt nem egyéb, mint egy dozimeter, amely pontosan megmutatja, hogy az illető kutató egy bizonyos időszakban milyen mértékü sugárzásnak van kitéve. Egyike ez minden részletre kiterjedő óvintézkedéseknek, amelyek a reaktor személyzetének egészségét védik a rádióaktiv sugárzás ellen. Mindenütt különleges készülékek vannak felszerelve, amelyek felderitik, akusztikai és fényjelekkel mutatják a veszélyessé vált helyeket. Minden egyes helység levegőjének tisztaságát is állandóan ellenőrzi az ugynevezett „dozimeter teremben" felszerelt központi berendezés. Munka után a dolgozók ruhát váltanak és mielőtt elhagynák az épületet, még egy dozimetrikus ellenőrzésen esnek keresztül...

A reaktornál most az utolsó előkészületek folynak ujabb laboratóriumok beinditására, amelyek segitségével növelhető lesz a rádióaktiv izotoptermelés és népgazdaságunk ujabb területeire is kiterjed majd az atomenergia békés célu felhasználása.

★

A reaktorból kilépve megpillantjuk az intézet ciklotronját — ezt az impozáns és bonyolult berendezést, amely a részecskegyorsitók nagy családjához tartozik. Itt egy több mint 130 tonnás nagy elektromágnes biztositja a részecskegyorsitáshoz szükséges mágneses mezőt. E berendezés segitségével tanulmányokat végeznek az atommag, a mag részecskéit összekötő erők minél alaposabb megismerésére. Ugyszintén tudományos és orvosi célokra olyan rádióaktiv izotopokat is készitenek itt, amelyek nem állithatók elő az atomreaktorban.

Petru Uiläcan,
az Agerpres szerkesztője

(Folytatása a 4 oldalon)

A T.R.C.L. 7-es számú aradi vállalata
alkalmaz
— jogosított villanyszerelőt
— 10 szerelőt
A jelentkezők részére lakást és étkezést biztos tanak
Felvilágositásokat a munkatelepen nyujtanak (Obor) Telefon 79-60.

BEFEJEZŐDÖTT A NAGY ENERGIÁJÚ RÉSZECSKEGYORSÍTÓKKAL FOGLALKOZÓ NEMZETKÖZI ÉRTEKEZLET

MOSZKVA. (Agerpres).
Augusztus 27-én Dubnában befejezte munkálatait a nagy energiáju részecskegyorsitókkal foglalkozó nemzetközi értekezlet.

Az értekezlet részvevői a munkálatok utolsó napját egyes, elvileg uj gyorsitási eljárásoknak és az erős áramu gyorsitóknak szentelték. Értekezéseket terjesztettek elő ujabb részecskegyorsitók merész és eredeti terveiről, amelyek forradalmi szerepet tölthetnek be a tudomány fejlődésében.

Leland John Hayworth:
„A szovjet és az amerikai tudósok együttmüködése szépen fejlődik"

MOSZKVA. (Agerpres).
Leland John Hayworth professzor, az USA Országos Tudományos Alapjának igazgatója, aki részt vett a nagy energiáju gyorsitókkal kapcsolatban Dubnában tartott és augusztus 27-én befejeződött nemzetközi értekezleten kijelentette, hogy az értekezlet „kiitünően volt megszervezve" és „munkálatai sikeresek voltak".

Az amerikai tudós hangsulyozta, hogy „a szovjet és az amerikai tudósok együttmüködése szépen fejlődik".

Hayworth professzor kijelentette, hogy „teljes mértékben támogatja az atomkisérletek beszüntetésére vonatkozó moszkvai Szerződést".

—★—

AZ SZVSZ TITKÁRSÁGÁNAK NYILATKOZATA

PRÁGA. (Agerpres).
Az SzVSz titkársága augusztus 27-en nyilatkozatot tett közzé az amerikai honpolgárok nagyszabásu washingtoni meneteléséről. A Szakszervezeti Világszövetség 120 millió tagja nevében üdvözli ezt a menetelést, amely a rasszizmus elleni harc jegyében, a színes bőrü dolgozók egyenjogusságáért, a menetelés szervező bizottsága által meghirdetett program valóraváltásáért folyik.

A jemeni kormány üzenete U Thanthoz

SZANAA. (Agerpres).
A jemeni kormány levelet intézett az ENSz főtitkárához, amelyben felhivja a figyelmet a jemeni terület elleni angol agresszió cselekményekre. A jemeni kormány ugyanakkor az Arab Liga Tanácsának sürgős összehivását kérte a Harib határváros ellen elkövetett angol agresszió ügyének kivizsgálására.

Az ENSz főtitkárához küldött üzenet megemliti, hogy a brit csapatok megtámadták Harib város környékét és más agressziv cselekményeket hajtottak végre Jemen területe ellen. A jemeni kormány — hangoztatja az üzenet — „a leghatározottabban elitéli a jemeni nép ellen elkövetett agressziós cselekményt s kijelenti, hogy minden erejével megvédi törvényes jogait, saját magára és barátai segitségére támaszkodva". Az üzenet felhivja az egész világ figyelmét, hogy milyen veszélyt jelentene az Arab-félsziget térségének biztonságára nézve, ha a brit haderők nem szüntetik be haladéktalanul támadó akcióikat.

A GÖRÖG FŐVÁROS KÖZVÉLEMÉNY KÉPVISELŐINEK NAGYGYÜLÉSE

ATHÉN. (Agerpres).
A görög főváros közvéleményének képviselői nagygyülést rendeztek Athénban a moszkvai atomcsend-szerződés támogatására.

Kirkosz volt miniszter a nagygyülésen mondott beszédében hangsulyozta, hogy a világ népei üdvözlik a Szerződés aláirását, mert ez ujabb erőt ad a békevilágmozgalomnak és megerősiti a népeknek a béke győzelmébe vetett hitet. A Szerződés aláirása — mondotta Kirkosz — megnyitja az ujabb egyezmények utját, s főleg a balkáni és adriai atommentes övezetek létesitésére vonatkozó egyezmény lehetőségét.

Mire szolgál Angliában a Beeching-terv

LONDON. (Agerpres).
A nyugati sajtó szerint Angliában továbbra is hevesen birálják a brit vasuthálózat csökkentésére kidolgozott Beeching-tervet. A Sunday Telegraph megállapitja, hogy „a Beeching-tervvel szembeni növekvő ellenállás a végrehajtására vonatkozó első, legfontosabb intézkedéseket veszélyezteti". Jelenleg — irja a lap — a tervet a legélesebben éppen a vasutak hivatalos személyei birálják, mert nyugtalanitják őket ennek az angliai és kiváltképpen a skóciai munkanélküliségre gyakorolt kihatásai. Számos személyiség ugy véli, több vasutvonal megszüntetése esetén aggasztó méreteket öltene az amugyis nagyszabásu skóciai munkanélküliség.

A Beeching-terv következményelt megsinylik a vasuti üzemmel közvetlen kapcsolatban lévő iparágak is. E vállalatokban teljes a bizonytalanság. A skóciai ipari és fejlesztési tanács bejelentette: kérni fogja az alsóháztól, hogy ne helyezzék üzemen kivül a skóciai vasuti fővonalakat, mert ez teljes pangást idézne elő a gazdasági életben.

A Les Echos cimü francia lap szerint a fontos vasutvonalak lezárása növelni fogja az angol munkanélküliek számát. A hajógyári munkások és hajógépészek szövetsége bejelentette, hogy széleskörü tiltakozó akcióra fogja mozgósitani az együttesen csaknem 2 millió tagot számláló 38 szakszervezeti tagozatát.

miújság a KÜLPOLITIKÁBAN

Sulyosbodik a helyzet Dél-Vietnámban

SZAIGON. (Agerpres).
Dél-Vietnámban további tömegmegmozdulásokon lépnek fel a Ngo Dinh Diem kormányzat ellen. A sajtóügynökségek szerint rendkivül puskaporos a levegő, s a többezer diák, a nagyszámu buddhista pap letartóztatása és a nagyszabásu csapatösszevonások ellenére sulyosbodott a helyzet.

A UPI jelentése szerint három fontos dél-vietnámi város — Danang, Phan Thiet és Hue — környékén (e városokban buddhista tüntetésekre került sor) a diemista csapatok egységei egymás között is megütköztek. A hatóságok attól tartanak, hogy hasonló öszetüzések robbanhatnak ki Szaigonban is s ez nagyon elmérgesitené a helyzetet.

A szaigoni egyetem épületeit csapatok szállták meg. Légelhárító egységeket állitottak Ngo Dinh Diem palotája elé és a város más pontjaira „a légierők esetleges lázadása ellen" — irja az Associated Press. A főváros főutcáin szögesdrót kerités állitottak fel. Hasonló a helyzet más dél-vietnámi városokban is.

A diemista külügyminiszter letartóztatása után — irja a France Presse — a dél-vietnámi fővárosban az a hir kering, hogy a Diem-kormány más miniszterei is lemondanak. Lemondott a diemista kormány manilai ügyvivője is.

★

PÁRIZS. (Agerpres).
Franciaországban tiltakozó tüntetéseket rendeztek a dél-vietnámi hatóságok kegyetlenkedései ellen. Kedd este Párizsban a dél-vietnámi nagykövetség épülete előtt többszáz ember tüntetett „Diem gyilkos"-t kiáltozva.

A francia diákok országos szövetsége nyilatkozatban vállalt szolidaritást a vietnámi diákokkal a demokratikus rendszerért vivott harcban.

A párizsi egyetem vietnámi diákjai kedden éhségsztrájkot tartottak a szaigoni megtorlások elleni tiltakozásul. 300 vietnámi diák az egyetem főbejárata előtt percekig néma csenddel tüntetett a diemisták gaztettei ellen. Az Antony egyetem és a Montpellier-i egyetem diákjai tiltakozó táviratokat küldtek Dél-Vietnám párizsi nagykövetségének.

ELHUNYT WILLIAM DU BOIS

ACCRA. (Agerpres).
Augusztus 27-én Accrában, 95 éves korában, elhunyt William Du Bois, a kiváló tudós és iró, a nemzetközi Lenin-békedij kitüntetettje.

Du Bois az utóbbi három évben Ghanában lakott, ahol az afrikai tudományos enciklopédia szerkesztésén dolgozott.

— ★ —

TERJED A SPANYOL BÁNYÁSZOK SZTRÁJKJA

MADRID. (Agerpres).
A spanyol bányászok folytatják sztrájkjukat és a UPI véleménye szerint egyelőre semmi lehetőség nincs az észak-spanyolországi szénipart megbénitó társadalmi konfliktus megoldására. A hirügynökség szerint, Oviedo, Leon és Ponferrada tartományok bányáiban már 27.000 munkás sztrájkol. Aszturiában ujabb bányákat zártak be, amelyeknek munkásai nem hajlandók jelentkezni a munkában. A France Presse szerint, az elmult 24 órában Langreo és Nalon szénmedencékben öt bányát zártak be.

A Tribune brit hetilap a spanyolországi sztrájkmozgalom arányairól szólva azt irja, a francoista kormánykörök attól tartanak, hogy „a sztrájkok kiterjedhetnek Bilbao fontos ipari tartományra is, ha a konfliktust nem rendezik haladéktalanul".

Atomtudósok a békéért

NEW YORK. (Agerpres).
Robert Oppenheimer, az ismert amerikai tudós előadást tartott az egyik New York állami orvosi központban. Az Associated Press tudósitása szerint az előadást nem lehetett megtartani a brockhaveni laboratórium aulájában, ahol eredetileg tervezték, mert szüknek bizonyult a nagyszámu közönség befogadására. Mint ismeretes, Oppenheimert néhány évvel ezelőtt felfüggesztették tudományos állásából, mivel a mccarthista körök baloldali nézetekkel vádolták. Oppenheimer, a neves fizikus Niels Bohr dán fizikusról, az atomfizikai kutatás egyik jelenkori kiválóságáról tartott előadást. Megemlitette, hogy az elhunyt dán fizikus számtalanszor kifejezte aggodalmát amiatt, hogy az atomenergiát egyre szélesebb körben használják katonai célokra. Az előadó hangsulyozta, hogy Niels Bohr életének utolsó éveiben sok időt szentelt annak, hogy létrehozzák a különböző országok tudósainak egységes frontját az atomenergia katonai felhasználása ellen, a nukleáris energia békés célu alkalmazásáért.

A minőség javitásának egyik lendítőereje — az újítómozgalom

(Folytatás az első oldalról.)

dokumentumainak cimét, igy is mondhatnók: „ujabb lépés a világmárka felé".

S ott van a többi iparvállalat, amely szintén szép eredményeket ért el az ujitómozgalomban. Hadd soroljunk fel csupán néhányat ezek közül: Gépjavitó Üzem, December 30, Fierarul.

De korántsem ez a helyzet a Libertatea gyárban, ahol a lehetőségekhez mérten az év elején egészen elenyésző volt az ujitások száma. Nem több, mint 4 javaslatot terjesztettek be az ujitási bizottsághoz, három hónap alatt. Aztán ujjászervezték a bizottságot, de ez az intézkedés is csak részben lenditette fel a mozgalmat, mert még az átszervezést követően is alig gyarapodott többre az előterjesztett inditványok száma a havi háromnál. Ezt szintén aligha nevezhetjük csucsteljesitménynek. Vajon mi ennek az oka? Elsősorban az, hogy itt is — miként városunk néhány más üzemében — hónapokig huzódnak az ujitások bevezetését megelőző müszaki, de főként ügyviteli teendők. Igy történt azzal a javaslattal is, amelyet a textilipari csévék előállitásával kapcsolatban terjesztett elő Pálfi József, Vlacsil Tibor és Kállai László. A javaslatot 1962 novemberében iktatták s a rákövetkező hónapban már alkalmazták is az ujitást, mégis 1963 junius 19-et mutatott a naptár, amikor az ujitó bizottság jóváhagyta azt. Előrelátható: ha továbbra is ilyen felelőtlenül végzi munkáját a bizottság, aligha várható záros határidőn belül kényeges fellendülés a Libertatea gyárnál az ujitómozgalomban.

Hiba az is, hogy egyik-másik vállalatnál, ahol a munkások jelentékeny része nő, nem forditanak megfelelő gondot az asszonyok, leányok bevonására az ujitómozgalomba. Ez a helyzet például a Teba gyárban is. Pedig ezzel számottevő eredményről fosztják meg az üzemet, amely éppen a minőség javulását segitené elő. Hogy miként, annak magyarázata igen egyszerü, tekintve, hogy a nőket tömegesen foglalkoztató vállalatok csaknem kizárólag könnyü- és élelmiszeriparunkhoz tartoznak. Márpedig az asszonyoknál, leányoknál senki sem avatottabb szakértője a textilipari, bőripari s egyéb könnyüipari termékeknek, hogy az élelmiszercikkeket ne is említsük. Kétségtelenül hasznos lenne azt a gazdag tapasztalatot, amellyel az asszonyok és leányok a könnyü- és élelmiszeripari termékek minőségét illetően rendelkeznek, a gyártmányok szolgálatába állitani.

A fentiekből önként adódik a válasz arra a kérdésre: mi is a feladat ebben a vonatkozásban? Minden üzemben, de különösen ott, ahol az ujitómozgalom kivánnivalót hagy hátra, ki kell terjeszteni dolgozó népünk alkotó kezdeményezésének e nagyszerü mozgalmát. Le kell egyszerüsiteni az ujitások müszaki-ügyviteli véglegesitésének folyamatát, csökkenteni kell annak időtartamát, megfelelő szakmai támogatásban kell részesiteni az ujitókat javaslataik kivitelezésében, végül, de nem utolsó sorban, be kell vonni mindenütt e fontos mozgalomba asszonyainkat, leányainkat széles tömegét. Pártszervezeteink nyujtsanak ebben a vonatkozásban utmutatást az üzemek vezetőségének és szakszervezeti bizottságának, azok pedig minden iparvállalatban álljanak feladataik magaslatán ebben a vonatkozásban is. Igy ujabb lendületet kölcsönözhetnek a minőség sztintelen javitásáért folyó küzdelemnek.

A Német Demokratikus Köztársaságbeli Eisenach-i gépkocsi gyár udvarán a kisautók egész sora vár az utolsó ellenőrzésre, hogy azután kifussanak a vállalat kapuján.

Látogatás az atomtudósoknál

(Folyt. a 3-ik oldalról)

Nicolae Martalogu mérnök, a ciklotron vezetője figyelmeztet, hogy ne menjek tul közel az elektromágneshez, mert fémburkolatu töltőceruzámat kiragadja kezemből és igen nehéz lesz majd visszaszerezni. A ciklotron igen nagy frekvenciáju elektromos mezőt használ, amelyet a rádióleadó állomásoknál alkalmazott generátorokhoz hasonló fejlesztő termel. A két erő — a mágneses és az elektromos — révén óriási energia hozható létre. Az elektromossággal töltött részecskék a ciklotronban 43.000 kilométer másodpercenkénti sebességet érnek el (ez a sebesség csaknem négyszer akkora, mint amely az ürrakéták röppályára való kilövéséhez szükséges). Ezek a részecskék a kutatásnak alávetett anyagok atommagjaival kölcsönhatásban ugynevezett nukleáris reakciót hoznak létre, amelyek nyomán a magok nagy átalakuláson mennek keresztül. Ezzel az eljárással hozzák létre a rádióaktiv izotópokat is. E részecskék nagy átütőerejére való tekintettel a ciklotront magába foglaló helyiséget csaknem két méter vastag nehéz betonfalak övezik. Az egész berendezést egy szomszédos teremből irányitják, a müveletek ellenőrzését pedig ipari televizió segitségével végzik. Az sem érdektelen, hogy az erődszámba menő helyiség ajtaja 60 tonnát nyom ugyan, de mégis egyetlen gombnyomásra nyilik és zárul.

★

Az Atomfizikai Intézet szakemberei terveken dolgoznak, különleges készülékeket szerkesztenek az izotópok gyakorlati alkalmazására, müszaki segitséget nyujtanak a készülékek üzembehelyezésénél. Az intézet számos dolgozója tevékenykedik Vajdahunyadon, Resicán, a brassói Traktorgyárban, a galaci Kohászati Kombinát épitőtelepén és számos más ipari és tudományos kutatóegységnél, ahol a mérnökökkel, technikusokkal és munkásokkal karöltve különféle bonvolult termelési kérdéseket old meg, hozzájárulva a müszaki színvonal szüntelen emeléséhez, a minőség javitásához, a munkatermelékenység növeléséhez, a dolgozók munkájának megkönnyitéséhez. Az intézetben fáradhatatlanul dolgoznak a szakemberek, hogy a gazdaság és a tudomány egyre ujabb területeire terjesszék ki az atomenergia alkalmazását — a nép javára.

A villanyerőmű szerelő vállalat
(Intreprinderea Montaje centrale electrice)
alkalmaz

— **esoportvezetőket vagy magas szakképzettségü munkásokat** a bukaresti, ludasi, paroseni, aradi és resicai munkatelepekre az alábbi szakmákban: **kazán- és turbina szerelők, lakatosok, primér és szekundér tekercseket készitő villanyszerelők, forgórész gépészek**
— szakképesitési igazolománnyal és jogositványnyal rendelkező szén-acél villamos **hegesztőket**, akik 45 napos továbbképző tanfolyamon vesznek majd részt, speciális **acélok** hegesztésére való jogositvány elnyerése céljából
— **gépész szerelő mestereket.**

A hegesztők a beiskoláztatási idő alatt az utóbbi három hónapban kapott fizetésük átlagának megfelelő javadalmazásban részesülnek és szerződést kötnek a vállalattal, hogy a tanfolyam elvégzése után 2 évig valamelyik munkatelepen dolgoznak. A tanfolyamokat Craiován és Bukarestben tartják szeptember 2-i kezdettel.

Jelentkezni lehet okmányokkal augusztus 31-ig a vállalat székhelyén, Bukarest, Dorobanţilor ut 105 szám, vagy a vállalat munkatelepein — Craiova-Isalniţán, Ludason, Paroseniben, **Aradon (Köztársaság utja 58)**, illetve Piatra Neamton, Brazi-n.

A bukaresti tanfolyam időtartama alatt lakást nem biztositanak a résztvevők számára

Az alkalmazott munkások fizetéséhez hozzáadják a törvényes munkatelep többletet, emellett ingyenes lakásban és fizetettség ellenében ellátásban részesülnek.

Külföldi táviratok

NEW YORK. Kedden reggel bomba robbant a dél-carolinai columbia helységben egy fiatal néger lány háza előtt, aki bejelentette azt a szándékát, hogy beiratkozik Dél-Carolina állam egyetemére, amely eddig kizárólag fehéreknek volt fenntartva. A robbanás következtében betörtek a házak ablakai. A néger lány kijelentette, nem mond le eredeti szándékáról és beiratkozik az egyetemre.

★

PRETORIA. A Dél-afrikai Köztársaság egyre több néger lakosa menekül más afrikai területekre a rasszista hatóságok megtorlásai elől. A Reuter a dél-afrikai politikai rendőrség adataira hivatkozva azt irja, hogy csupán az utóbbi két hónapban mintegy 200 fiatal afrikai hagyta el az országot Becsuanaföld angol protektorátuson át. E hét folyamán még 100 afrikai utazik tovább Francistownból (Becsuanaföld).

LONDON. A Guardian cimü lap a brit könyvkiadók egyesülete által szolgáltatott számadatok alapján közölt cikkében megállapitja, hogy az utóbbi időben lényegesen megdrágultak Nagy-Britanniában a különböző könyvek és tankönyvek. A mult tanévben — irja a lap — az iskolai könyvek átlag 12,5 százalékkal lettek drágábbak.

★

CARACAS. Amerikai sajtóügynökségek a Venezuelai Nemzeti Felszabadító Front akcióinak felélénküléséről számolnak be. Az utóbbi néhány napban — jelenti a UPI — több helyen szabotázscselekményeket követtek el a Venezuelában működő amerikai társaságok kőolajvezetékei, valamint az amerikai katonai misszió caracasi székháza ellen.

JOHANNESBURG. A Dél-afrikai Köztársaságban 1962-ben 384.497 afrikait itéltek el a faji törvények alapján.

A Dél-afrikai Köztársaságbeli „törvényesség védelmezői" többek között rámutatnak, hogy tavaly 37.960 személyt tartóztattak le, mert nem volt éjszakai kijárási engedélyük, 40.320 személyt pedig azért, mert hatósági engedély nélkül kerestek munkát.

★

BUENOS AIRES. Az utóbbi időben USA-beli hivatalos személyek, köztük McClintock amerikai nagykövet nyomást gyakorolnak Illia argentin elnökre és Perette alelnökre, (akik októberben veszik át hivatásukat) hogy mondjanak le választási programjuk végrehajtásáról, amely többek között előirányozza az amerikai monopóliumok befolyásának csökkentését az argentin gazdasági életben.

Alfredo Palacios, az Argentin Szocialista párt vezetője kijelentette az ujságiróknak, hogy az amerikai nagykövet akciói durva beavatkozást jelentenek Argentina belügyeibe.

★

ISZTANBUL. A Yeni Istanbul cimü lap szerint eddig 30.000 török munkás hagyta el hazáját és ment külföldre munkát keresni. A lap szerint a következő két évben a külföldre kivándorló munkások száma meghaladja majd az 70.000-et.

A lap rámutat, hogy a török munkások tömeges kivándorlását a munkanélküliség okozza. Hozzávetőleg 1.300.000 töröknek nincs munkája.

SALAZAR AGGÓDIK...

Külpolitikai jegyzet

A Newsweek amerikai hetilap nemrég cikkben foglalkozott Salazar portugál diktátor legutóbbi beszédével, amelyben kijelentette, hogy kormányzata nem mond le az afrikai gyarmatokról. A közvélemény és az afrikai országok politikai körei hevesen birálták ezt a nyilatkozatot. Az amerikai folyóirat hangsulyozza: Salazar rádióbeszédének hangneme „világosan megmutatta, hogy Portugália vezetőjét rendkivül sulyosan érintette a Biztonsági Tanács legutóbbi határozata", amelyben, mint ismeretes, elitélték Portugáliának az afrikai területeken alkalmazott megtorló politikáját. A portugál kormányt főleg az aggasztja, — hangsulyozza a folyóirat — hogy egyre több afrikai ország jelentette be a diplomáciai kapcsolatok megszakitását Lisszabonnal, valamint hogy egyes nyugati országok közölték, hogy felfüggesztik a Portugáliába irányuló hadianyagszállitásokat.

Lisszabonban attól tartanak, hogy a fegyverkereskedelem felfüggesztése valóságos Portugália elleni gazdasági bojkottá alakulhat át, amint azt egyébként az afrikai országok képviselői követelték is a Biztonsági Tanács ülésszakán. A Newsweek felhivja a figyelmet arra, hogy Portugália szegény, sőt hivatalos adatok szerint a legszegényebb ország Nyugat-Európában s ezért kereskedelmi kapcsolatainak kiterjesztésére van szüksége különösen most, amikor nem számithat többé gyarmataira. A gazdasági jövedelmezőség szempontjából az ugynevezett „portugál birodalom" gyarmatai többé nem jelentenek kifizetődő üzletet. „Azok az előnyök, amelyeket Portugália a multban gyarmataiból huzott, megszüntek, mert sokba kerülnek a hadmüveletek és a csapatok fenntartása e gyarmatokon. Legujabb becslések szerint Portugália jelenleg Angolában 45.000 főnyi hadsereget, Mocambiqueben hozzávetőleg 25.000 katonát, Portugál Guineában pedig 4.000 katonát tart" — irja a folyóirat.

Salazart erősen nyugtalanitja, hogy rendszere mindjobban elszigetelődik nemzetközi téren. Ebben az aggodalmában osztozik a portugál diktátor legrégibb szövetségese, a Franco-rendszer is. Az ABC cimü francoista lap, amely — az amerikai folyóirat szerint — „Salazar barátja", azt irta: „Salazar valószinüleg azt akarta honfitársai tudomására hozni, hogy kötelesek harcolni még akkor is, ha mindenki eleve meg van győződve e harc kilátástalanságáról".

U Thant levele Portugália és a Dél-afrikai Köztársaság kormányához

NEW YORK. (Agerpres).
U Thant ENSz-főtitkár augusztus 27-én levelet intézett Portugália és a Dél-afrikai Köztársaság kormányához és kérte, szeptember 15-ig közöljék vele, hogyan hajtották végre a Biztonsági Tanács legutóbbi határozatait. Mint ismeretes, a Biztonsági Tanács julius 31-i határozata elitélte Portugália afrikai politikáját és felszólitotta a portugál kormányt, szüntesse be az afrikai portugál gyarmatok népeivel szemben alkalmazott megtorlásokat s adja meg az önrendelkezési jogot ezeknek a népeknek. A Biztonsági Tanács augusztus 7-i határozatában elitélte a Dél-afrikai Köztársaság fajüldöző kormányának apartheid-politikáját s többek között követelte, hogy vessenek véget e politikának.

Az ENSz főtitkára egyidejüleg levélben kérte az ENSz összes tagállamait, hogy szeptember 25-ig közöljék, milyen intézkedéseket tettek a Biztonsági Tanács azon határozatainak végrehajtására, amelyekben elrendelték az embargot a Dél-afrikai Köztársaságba irányuló fegyverszállitásokra.

Amerikai-japán kétoldali „egyezmény"

WASHINGTON. (Agerpres).
Washingtonban augusztus 27-én aláirták az amerikai—japán kétoldali egyezményt az 1963—1965. évi USA-ba irányuló japán textil exportról.

A két fél közötti hosszas tárgyalások eredményeként megkötött egyezmény után Takeuchi japán nagykövet, aki országa nevében az okmányt aláirta, nyilatkozatot tett. Ebben hangsulyozta, hogy a japán ipar „óriási áldozatot hoz az egyezmény feltételeinek elfogadásával". Mint ismeretes, amerikai üzleti körök veszélyeztetve érzik érdekeiket a japán konkurrencia által és ezért hosszu időn át nyomást gyakoroltak a hatóságokra, hogy kössenek ujabb egyezményt s ebben csökkentsék az USA-ba irányuló japán textilbehozatal mennyiségét. A japán nagykövet nyilatkozatában hangoztatta, hogy az amerikai üzleti körök álláspontja „sok nehézséget okozott" a tárgyalások alatt és „komoly érdekellentéteket idézett elő a két fél között".

Amint az Associated Press közli, az Egyesült Államok hasonló kétoldali egyezményeket akar kötni a fülöpszigeti és hongkongi textilbehozatal korlátozására is.

PRONOEXPRESSZ

A Pronoexpressz augusztus 28-i huzásának nyerőszámai:
31, 42, 35, 18, 22, 37.
Pótszámok: 25, 24.
Nyereményösszeg: 321.137 lej.

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4 szám. Telefon: Szerkesztőség: 16-92, 30-87, 33 02. Kiadóhivatal: 28 34. Nyomda: 30-93, 20-77. Tip. I.R.I.L. Arad. 40468